

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnitva št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, v
uredniškem delu
vratca po 10 Din
a pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Dr. Korošec je prevzel posle ministra za notranje zadeve

Ljubljana, 23. febr. 1928.

Dobili smo tedaj vlado, v kateri je dr. Korošec minister za notranje zadeve. To je za nas Slovence in za celo državo fakt takega pomena, da spričo njega zaenkrat izginejo vsi drugi momenti.

Sedanja kriza je bila izzvana čisto po nepotrebnem. Njen izvor je bil v užaljenosti šefa samostojnih demokratov, ki se ne more sprijazniti z mislijo, da je politično mrtev. Poizkusil je izrabiti trenja med radikalno in demokratsko stranko, da postane zopet deležen oblasti. Da pritiska na g. Davidoviča, je napravil zavezo s Stjepanom Radičem, s katerim sta vprizorila glumo »združene demokracije«, v kateri ne bi smelo manjkati nobenega »svobodoljubnega« človeka. Ta gluma, ki nas je vrgla v krizo in ustavila v najresnejšem času za dva tedna vsako parlamentarno delo, je sedaj doigrana. G. Davidovič in njegova stranka sta napravila križ čez gospoda Pribečeviča uvidevši, da ne gre vreči državo v najlepšem razvoju k notranji in zunanji konsolidaciji zopet v kaos samo zato, da bi se zadovoljile bolezne ambicije in ressentimenti gospoda Svetozarja Pribečeviča ter želja gospoda Radiča po »gospodarskih« resorcih. Čez farso »združene demokracije« je padel zastor in po nepotrebnem prekinjeni kurs srečno započete politike g. Vukičeviča se nadaljuje. Polom obeh šefov »seljaške demokracije« pa je koalicijo med radikali, demokrati ter SLS le utrdil in ju kot resna politika gotovo za vedno onemogočil. To je dobra stran te krize.

Trenja med obema največjima srbskima strankama, ki so bila vzrok vednih večjih ali manjših pretreslajev v vladni koaliciji, je premostila oseba dr. Korošca. Ko se je že zdelo, da iz krize ni nobenega izhoda, se je misel, naj se vlada ojači z načelnikom SLS, izkazala kot rešilna. Splošno spoštovanje in zaupanje, ki ga uživa politični voditelj slovenskega naroda, tako med radikali kakor demokrati, mu je poverilo vlogo srečnega posredovalca, ki bo na svojem novem mestu mogel izrabiti vse svoje velike umske in moralne zmožnosti, da pomaga združiti vse pozitivne sile v državi za ustvarjajoče delo, izravnati strankarske napetosti in utrjevati sedanji kurs v smeri poštene uprave, spoštovanja zakonov in mirnega razvoja k gospodarski konsolidaciji.

Ministrstvo za notranje zadeve je poleg zunanjega najvažnejše. V naši državi pa ima nek grenak sookus izza časov stare Srbije, ko je bilo predvsem policijsko ministrstvo, in ravno g. Svetozar Pribečevič je največ poskrbel za to, da je tudi v novi državi predstavljalo povečini bolj reakcijo, samovoljo in tlačjenje državljanskih svoboščin nego nepristransko upravljanje notranjih zadev v smislu in duhu demokratske ustave in zakonov. Ta resor je bil glavni objekt politične borbe med radikali in demokratsko stranko gg. Davidoviča in Marinkoviča in njegova posest je bila tudi v sedanji koaliciji povod k neprestanim izbruhom latentnih nasprotij med obema vodilnima strankama v državi. S tem, da je po soglasju med obema zasedel ta resor dr. Korošec, je storjen temu sotekmovanju konec in vsi so dobili najtrdnjše jamstvo, da bo to ministrstvo odslej branik popolne objektivnosti, demokratskega ustavnega življenja in nad vsemi strankami stoječe, nepodkupljive uprave.

Zato se tega dejstva danes veseli cela država, celokupno javno mnenje, predvsem pa slovenski narod, ki v prvič vidi v novi državi na tem važnem mestu svojega najboljšega sina. Vsak pošten Slovenec vidi, kakšnega pomena je za Slovenijo, da upravlja notranje zadeve države Slovenec. Saj smo v početku razvoja naše samouprave, ki bo v dr. Korošcu gotovo imela svojega najodličnejšega pospeševalca, država pa, ki baš v pogledu notranje uprave najbolj rabi trdne roke, moža širokega pogleda in absolutne poštenosti ter pravicoljubja. Slovenski narod pa ne bo imel samo koristi z ozirom na svoje velike gospodarske samoupravne potrebe, nego bo neizmerno pridobil na ugledu in veljavi v državi sploh.

Kar je pa jasno vsakemu resničnemu Slovincu, naj bo te ali one barve, tega noče videti ona žalostna družba, ki se zbira okoli »Jutra«. To gospodo Slovenijo, slovensko ljudstvo, slovenske narodne koristi brigajo toliko kot Patagonija. Medtem, ko vsa srbska javnost z največjimi simpatijami pozdravlja Slovence dr. Korošca na najvišjem mestu državne uprave, je »slovenska« SDS že, ko so se pojavili prvi glasovi o tem, zagnala vani debelo kepo pristnega

Vukičevičeva vlada prisegla

R Belgrad, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Danes ob 12 so prisegli novi ministri. Drugi Vukičevičev kabinet je sestavljen tako-le:

Predsednik ministrskega sveta: Velja Vukičevič (rad.).

Minister za notranje zadeve: dr. Anton Korošec (Jugosl. klub).

Minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinković (dem.).

Minister za vojsko in mornarico: general Stevo Hadžić (izven strank).

Minister za finance: dr. Bogdan Marković (radikal).

Minister za prosveto: Milan Grol (dem.).

Minister za promet: general Svetislav Milosavljevič (rad.).

Minister za trgovino in industrijo: dr. Mehmed Spaho (musl.).

Nova ministra

Novi minister za narodno zdravje dr. Dobrivoj Ger. Popović je postal prvič minister. V vlado je vstopil kot zastopnik pašičevcev. Prej je bil znan kot pristaš politike Stojana Protića. Popović se je rodil 16. septembra 1875 v Aleksandrovcu. Leta 1910. je na Dunaju dovršil medicinsko fakulteto. Po končanih študijah je takoj vstopil v državno službo. Med balkansko in svetovno vojno je bil stalno na fronti. Nato je postal načelnik ter pomočnik ministra v ministrstvu za narodno zdravje. Prvič je bil izvoljen za narodnega poslanca leta 1925. Leta 1927. je bil nosilec liste za kruševaški okraj.

Novi prosvetni minister Milan Grol je prvič minister. Rodil se je 31. avgusta 1876 v Belgradu. V Belgradu je tudi dokončal filozofsko fakulteto, nakar je študiral še v Parizu. Pozneje je bil imenovan za dramaturga v narodnem gledališču. Od leta 1909. do leta 1924. je bil upravnik narodnega gledališča. Grol se je kot mlad mnogo bavil s politiko. Od leta 1912. je stalno član glavnega odbora »Samostalne stranke«, po vojni pa Demokratske stranke. Prvič je kandidiral leta 1912. v Belgradu. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen v Subotici. Leta 1924. je bil v Davidovičevem kabinetu državni podtajnik v zunanjem ministrstvu, pozneje pa poslanik v Carigradu. Grol je znan kot dober časnikar in je bil glavni urednik znanega borbenega lista »Odjek«, za časa svetovne vojne pa »Jugoslovanskega lista« v Ženevi. Za časa okupacije je načeloval presbiroju. Napisal je več brošur. Grol spada med najbližje Davidovičeve politične prijatelje.

Skupščina začne z delom v sredo

r Belgrad, 23. febr. (Tel. Slov.) Davi ob 9. je predsednik ministrskega sveta g. Vukičevič odšel v dvor in predložil kralju v podpis ministrsko listo. Ko je odhajal iz dvora, se je med njim in časnikarji razvil sledeč razgovor. Časnikarji: »Ali vam lahko čestitamo, gospod predsednik?« G. Vukičevič: »Ne, ukaz še ni podpisan.« Časnikarji: »Ali bi lahko zvedeli za ministrsko listo?« G. Vukičevič: »Tega ne. Ukaz namreč še ni podpisan.« Časnikarji: »Ali je to tista ministrska lista, ki je bila v ponedeljek razglašena v časopisih?« G. Vukičevič: »Ne. Izvršile so se nekatere spremembe.« Časnikarji: »Kdaj bo prisegla nova vlada?« G. Vukičevič: »Ob 12.«

Ob 11. je Vukičevič ponovno odšel v dvor, kjer je kralju prisegel. Nato so bili vsi člani vlade pozvani v predsedništvo vlade, kamor sta bila poklicana tudi katoliški župnik dr. Wagner in dvorski prota Mihajlo Popović, ki sta zaprisegla nove ministre.

Predsednik nove vlade je takoj pozval k sebi predsednika narodne skupščine. Po razgovoru s predsednikom vlade, je dr. Perić izjavil, da bo prva skupščinska seja v sredo, 29. t. m. z nadaljevanjem dnevnega reda.

jutrovskega blata. Korošec je duhovnik, hlapec Vatikana, nima kvalifikacije, je zastopnik črne reakcije, učenec Ignacija Lojolskega, in kakor se že glasijo smrdljive cvetke esdearskega političnega besednjaka. Da je dr. Korošec Slovenec, da je bil dober, ko je reševal dr. Žerjavo, da je

Minister za socijalno politiko: Čeda Radović (rad.).

Minister za pravosodje: Milorad Vujičić (radikal).

Minister za javna dela: Pera Marković (demokrat).

Minister za agrarno reformo: dr. Vlada Andrić (rad.).

Minister za kmetijstvo in vode: dr. Andra Stanković (rad.).

Minister za verstvo: Milan Simonović (radikal).

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: dr. Aca Miović (dem.).

Minister za pošto in telefon: Vojko Kocić (rad.).

Minister za zdravstvo: dr. Dobrivoj Ger. Popović (rad.).

Minister za izenačenje zakonov: dr. Ilija Šumenković (dem.).

Onemogla Pribečevičeva leza

Pribečevič pere Radiča. — Zemljoradniške »Novosti« hvalijo vlado in obsojajo Radiča.

r Belgrad, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Ob sestavi nove vlade se je prvi javil Pribečevič in dal ostro, v njemu povsem lastnem stilu sestavljeno izjavo, v kateri pravi, da je Vukičevičeva druga vlada obenem tudi vlada Ljube Davidoviča, ker je Davidovič pri sestavi te vlade aktivno sodeloval. Zato bo za drugo vlado Ljuba Davidovič nosil pred ljudstvom isto odgovornost, kakor Velja Vukičevič. Ostro napada Davidoviča. Današnji režim v državi naziva z dvema besedama: Režim glavnjače.

Nato prehaja na napad na dr. Korošca povsem v stilu »Domovine«. Obenem zamerja demokratom, ker niso hoteli sprejeti Radičevih in njegovih predlogov za sestavo enotnega demokratskega kluba.

Na dolgo poskuša prati Stjepana Radiča radi njegovega znanega predloga, da prevzame predsedniško mesto izvenparlamentarna oseba, češ da Stjepan Radič ni tako mislil.

Zanimiv je komentar k novi vladi v današnjih »Novostih«, ki so, kakor znano, opozicionalno glasilo. Na uvodnem mestu se zelo trezno presoja položaj. Ugotavlja se, da je prišla Vukičevičeva vlada kot obramba parlamentarnega reda na znan predlog. Minus te vlade je, da v njej ni Hrvatov, vendar se mora priznati, da odgovornost za to pade na tiste politike, ki zastopajo hrvatske kraje. Storili so se namreč veliki napori, da bi bili Hrvati zastopani v vladi. »Novosti« navaajo, da se bo v teku dela ta stvar lahko popravila in da se bodo Hrvati premislili in sami vstopili v vlado.

„Hegemonisti“ in „postranski element“

SDS, ki je predlagala diktaturo, ne spada med hegemoniste.

SDS sedaj, ko je izpadla iz vlade in ko se je kriza rešila parlamentarno, napada hegemoniste, predvčerašnjim jih je pa klicala.

SDS sedaj proglasa tudi uboreza g. Davidoviča, ki se je toliko trudil, da bi rešil propadajočo Pribečevič-Zerjavovo barko, za — hegemonista.

Dr. Korošec je hegemonist, ker se trudi za red v državi in blagor v Sloveniji — SDS pa ni in nikoli ni bila hegemonist.

»Jutro« z žalostjo ugotavlja, da glavno glasilo demokratske stranke imenuje SDSarje za »postranski element«.

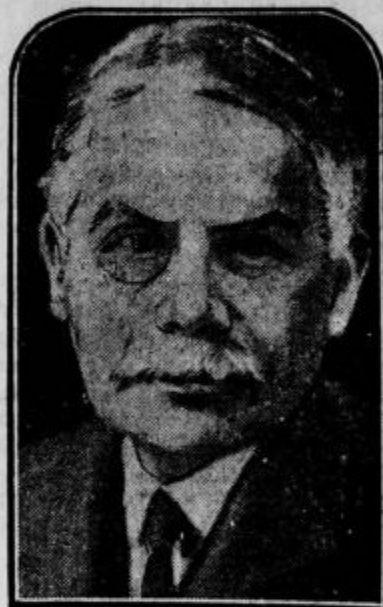
Dr. Kramer in dr. Žerjav naj bi bila sedaj zastopnika »postranskega elementa«.

Ali ni to grozno.

Edini trošt SDS je sedaj še diktatura. To je edina stvar, ki jo kot pobožno željo vseh pravih hegemonistov prinašajo kot svoj uspeh SDS arski zastopniki iz Belgrada.

Žalostna bilanca; ni čuda če se »Jutro« tolaži s »pojačano energijo«.

kristalno pošten in najboljši, ki ga Slovenci imamo, to pri »Jutru« ne šteje. Rajši bi videli na mestu ministra za notranje zadeve najbolj zavrnjen in izprijen kreatoru v Jugoslaviji, nego svojega sorojaka, oni, ki istočasno danes v svojih uvodnikih povzdigujejo slovenstvo!

Sir William T. Jell,
novi angleški poslanik v Parizu.

Italija naj spoštuje vsaj splošno moralo

v Dunaj, 23. febr. (Tel. Slov.) V avstrijski zbornici je bila danes pri razpravi o proračunu urada zveznega kanclerja posebna notranje- in zunanjepolitična debata. Socialnodemokratski dunajski župan Seitz je v slovesni izjavi v imenu vseh socialnodemokratskih mandatarjev zahteval odstop dunajskega policijskega predsednika Schoberja, ki od krvavih dogodkov od 15. julija 1927 dalje ne uživa več zaupanja socialistične večine dunajskega prebivalstva in njegovih izvoljenih zastopnikov. Nato so govorili zastopniki vseh strank iz Tirolske o zatiranju Nemcev v južni Tirolski po italijanskem fašizmu, proti kateremu so vložili ogorčene proteste ter prosili vlado za nujno intervencijo. Zvezni kancler dr. Seipel je najenergičneje zavrnil zahtevo socialnih demokratov po odpoklicanju Schoberja, ki si je pridobil čisljanje vlade in večine parlamenta. Nato je govoril o odnošajih napram Italiji in označil, kakor že pred kratkim v odgovoru na interpelacijo, postopanje z nemškimi prebivalci Italije za notranjo politično zadevo kraljestva, v katero se Avstrija ne more mešati. V imenu višjega prava mednarodne morale pa smatra, da sme zahtevati od Italije, da posluša predložene tožbe in pritožbe.

Na obnovo pogajanj z Avstrijo ni ubati

Dunaj, 23. febr. Današnja vladna »Reichspost« piše o trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo:

Nasproti Jugoslaviji zastopa Avstrija, kakor znano, željo, da bi se odpustila dosedanja pogodbeno vezanost carinskih postavk za klavno živino, prešiče, konje, dalje za goveje, prešičevo meso itd., in da bi se mogli nekoliko približati stališču, ki ga v interesu našega kmetijskega gospodarstva določa tretja novela v carinskih tarifi. Jugoslovanske protizhteve so se nanašale na papir in skoraj na vse železno in kovinasto blago. Da se prouče te zahteve, so se v zadnjem času na Dunaju ponovno vršili pogovori s tistvarnimi organizacijami, ki so se vseskozi izrekle proti znižanju odgovarjajočih avstrijskih postavk. Vsekakor ni računati na skorajšnjo obnovo avstrijsko-jugoslovanske pogodbe, kar je tembolj obžalovanja vredno, ker izkazuje Avstrija v medsebojnem trgovinskem prometu pasivum, saj presega jugoslovanski uvoz v Avstrijo avstrijskega v Jugoslavijo povprečno za desetino.

10. leto rdeče armade - brez ustanovitelja

v Moskva, 23. febr. (Tel. Slov.) O priliki desetletnice ustanovitve rdeče armade, koje prva četa je bila ustanovljena 23. februarja 1918, se povsod po mestih in po deželi nameravajo ljudske slavnosti. Armada dobiva iz javnih darov nova letala, med njimi prva sanitetna letala ruske vojske. Opaža se, da se ime Trockega, ki si je za ustvaritev rdeče armade nesporno pridobil glavne zasluge, ne omenja niti z besedico, dočim so dobili red rdeče armade Unschlich. Milojan, Kalinin, Petrov in Rykov.

v Pariz, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor doznava Vaš dopisnik, bo imel romunski zunanji minister Titulescu jutri razgovor z romunskim princem Karlom, ki že tudi hiva nekoliko dni na Rivier

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vanja beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Proste službe

Učenka poštenih staršev - za trgovino mešanega blaga za Jesenice, se sprejme. Ponudbe na upravnštvo »Slovenec« pod št. 1462.

Iščem perfektno **kuharico** za sanatorij v Zagrebu. Adresa: Dr. Kavčič, Račkoga 2, Zagreb.

Mlekarna na Gorenjskem išče **mlekarja** rzevžbanega v vseh mlekarskih poslih; plača po dogovoru, nastop takoj. Naslov pod »Mlekar« št. 1432 pri upravi lista.

Za malo gostilno na deželi se išče **DEKLE** stara 16—20 let, katera je vajena domačega dela in pri gostilni. — Naslov pove uprava pod št. 1418.

5-6 delavcev se takoj sprejme na akordno delo za napravo zidne opeke v navadni peči. — Ponudbe na Ant. Klun, Paka št. 4 pri Dobrempolju, p. Struge, Dol.

Učenca sprejemam takoj. J. Kraja, trgovina z mešanim blagom, Vransko. 1488

Pouk JECLJANJA se temeljito in trajno odvadite. Najboljše priznanje in reference. Prijave vsak dan od 9—11 in 2 do 3 v Ljubljani. Beethovnova ulica 4, pritličje. — Pavla Kovač, specialista za govoril. gimnastiko.

Želim se učiti kuhati najraje v Ljubljani. Nastopim lahko takoj ali tudi pozneje. Na željo bi tudi nekoliko plačevala. Ponudbe pod »Takoj« št. 1495.

Vnajem Lokal ali delavnico iščem za čevljarstvo obrt, takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Čevljarstvo obrt«.

Poravnajte naročnino!

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Obrnila se je, da bi šla, ko pa se je obrnila, sem slišal šumenje drugega oblačila in stopinje druge ženske.

»Ej, ti si, Karmion. Da veš, vžlic vsej tvoji skrbnosti bo mož umrl.«

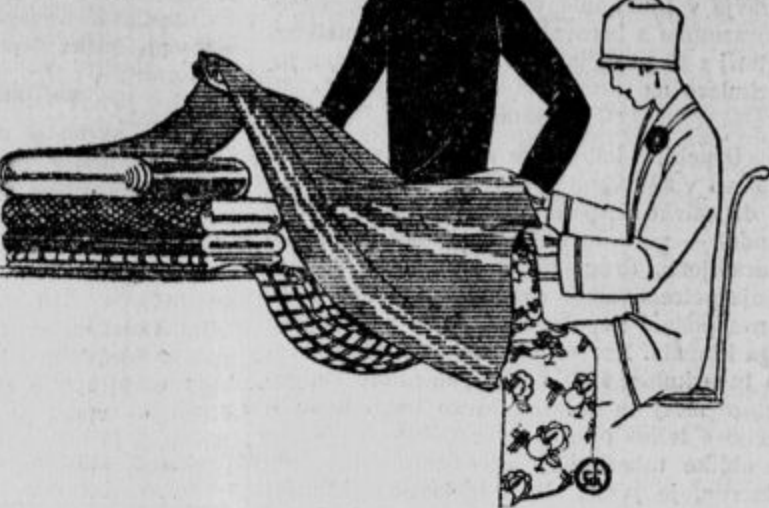
»Da,« je odgovorila z glasom, ki je bil votel od žalosti. »Da, kraljica, zdravniki pravijo tako. Stiri-deset ur je ležal v tako globoki nezavesti, da je njegova sapa komaj dvignila to mičeno peresce, in moje uho, ki sem mu ga pritiskala na prsi, je komajda moglo zaznati dviganje njegovega srca. Deset dolgih dni že čujem pri njem, čujem dan in noč, da kar debelo gledam vsled pomanjkanja spanja in da se vsled slabosti komaj obvarujem, da ne padem. In tak je konec vsega mojega truda! Zahrbtiti udarec tistega prokletega Brena je storil svoje delo in Harmakis umira!«

Ljubezen ne gleda na trud, Karmion, in ne more tehtati svoje ničnosti s prodajalno tehtnico. Ljubezen da, kar ima, in hrepeni, da bi dala in dala, dokler se ne izprazni neskončnost duše. Drage so tvojemu sreču te napore noči bdenja, prijeten je tvojim utrujenim očem žalostni pogled na moč, ki je tako propadla, da je odvisna od tvoje šibkosti. Ti, Karmion, namreč ljubiš tega človeka, ki tebe ne ljubi, in sedaj, ko je brez moči, lahko razlivaš svoje nagnenje po njem. Izivajoči se temini njegove duše in se mamiti s sanjami tega, kar je še lahko.«

»Ne ljubim ga, saj imaš dokaz, kraljica! Kako morem ljubiti človeka, ki je hotel umoriti tebe, ki si mi kakor sestra? Iz usmiljenja mu strežem.«

Kraljica se je nasmehnila, ko je odgovorila: »Usmiljenje in sočutje je dvojček ljubezni, Karmion. Čudovito blodeča so pota ženske ljubezni in ti si čudno pokazala svojo, dobro vem. Ampak čim višja je

NOVOSTI

za plašče
in kostume
ravnokar došle!

A & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

Stanovanja

Mirna stranka dobi takoj **stanovanje**

v Domžalah št. 62. 1469

MESEČNA SOBA

se odda solidnemu gospodu ali gospodični s 1. marcem. — Naslov v upravi pod št. 1499.

Nasla obrt

Trboveljski premog

drva. Pogačnik, Bohoričeva št. 5. — Telef. 2059.

Stavbno podjetje **ACCETTO & drugovi** družba z o. z. Maribor, Koroševa ul.

Kašo, jošprej, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debel veletrgovina **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta šte. 24.

Najlepša drva Cebin, Wolfova ul. 1/2

Motvoz (špaga) najcenejše direktne v tovarni. Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. 10245

Družba »Ilirija« Premog - drva - koks - oglje. Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika. Tel. 2820.

Železnato vino lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepiča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Trbov. cement vsak dan svež — v papirnatih vrečah — in traverze. FR. STUPICA, železnina, Ljubljana. 1483

Modroce predeluje po 37.50 Din in vsa tapetniska dela po najnižji ceni Slavič France, tapetnik, Zabajak 14. 1498

Cenejše kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakoprstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17.**

KLIŠARNA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE
FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE
KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR
KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH
IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLADNICE, REKLAMNE SLIKE

Potrli v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naš srčnoljubljani oče, brat, stric in svak, gospod

Valentin Pezdir

skladišni sluga drž. žel.

dne 22. t. m., po kratki in mukepolni bolezni, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 23. t. m. ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Zalog, dne 22. februarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Sveže namočeno polenovko, kakor tudi tedensko dvakrat domače žgano kavo vseh vrst po najnižji ceni Vam nudi

Fran Bergant, trgovina z mešanim blagom, Sv. Jakoba trg 6, Ljubljana.

Naročila na namočeno polenovko se sprejemajo. Poskusite, da se prepričate!

OKLIC!

5000 Din

nagrade dobi tisti, ki mi izsledijo požigalca mojih skladišč, kakor tudi zločinca škode, katero mi je napravil na mojih avtomobilih.

FRANJO ČERNE, trgovec, Radeče.

Razpis idejnih načrtov.

Krajni šolski odbor v Hrastniku namerava postaviti **ново šolsko poslopje z 12 razredi.**

Zato vabi g. arhitekta Slovenije, da vpošljejo do 20. III. t. l. idejne načrte v merilu 1:200. Določeni sta dve nagradi: I. 10.000 Din, II. 5000 Din. — Natančnejši pogoji se dobe osebno pri vodstvu deške osnovne šole v Hrastniku od 11 do 12. izvezmši nedelje in četrta.

Krajni šolski odbor v Hrastniku.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčnoljubljana hčerka, sestra in nečakinja, gospodična

Leopoldina Nadižar

v sredo dne 22. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek dne 24. t. m. ob 2 popoldne iz hiše žalosti Sp. Šiška, Verovškova ul. 32 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

ljubezen, tem globlji je prepad, v katerega lahko pade — da, in se iznova vzdigne iz njega proti nebu, da še enkrat pade! Revica! Igrača si svojega nagnenja; sedaj si nežna kot jutranje nebo, sedaj zopet, ko ti ljubosumnost zgrabi srce, bolj okrutna kot možje. No, tako smo pač ustvarjeni. Po vseh teh križih kmalu ne bo ostalo drugega kakor solze, kesanje pa — spomin!

Štirinajsto poglavje.

Nežna skrb dvornice Karmion. — Harmakis okrevaja. — Kleopatrina brodovje odjadra v Cilicijo. — Bren govori Harmakis.

Kleopatra je odšla in nekoliko časa sem ležal tiho ter zbiral moči, da bi mogel govoriti. Prišla pa je Karmion in stala ob moji postelji in jaz sem čutil, da ji je debela solza padla iz temnih oči in meni na obraz, kakor pade v nevihti iz gromkega oblaka prva težka kaplja dežja.

»Odhajaj,« je šepetala, »naglo odhajaj, kamor ti ne smem slediti! O Harmakis, kako iz srca rada bi dala svoje življenje za tvoje!«

Tedaj sem naposled odprl oči in govoril, kolikor sem pač mogel:

»Zadržuj svojo žalost, draga prijateljica,« sem rekel, »še živim in se v resnici počutim, kakor da bi mi novo življenje plalo v prsih.«

Tiho je kriknila od radosti; nikdar nisem videl lepšega kakor je bila izprememba, ki se je zgodila na njenem objokanem obrazu! Bilo je kakor ko prvo svitanje dneva prežene bledega žalostnega neba, ki zakriva noč pred zoro. Ljubko obličje ji je postalo vse rožnato in skozi ploho njenih solz se je prikazal nasmehljaj začudenja, ki je bil bolj dražesten kot nenaden nasmehljaj morja, ko se njegovi valčki zasvetijo pod poljubom izišlega meseca.

»Živiš!« je vzkliknila in padla poleg postelje na kolena. »Živiš — jaz pa sem mislila, da si že odšel na

drugi svet! Vrnili si se nazaj k meni! Oj, kaj govorim! Kako neumno je žensko srce! To prihaja od tega dolgega bdenja! Ne, le spi in počivaj, Harmakis! — Zakaj govoriš? Nobene besede več, ti ukazujem kar naravnost! Kje pa je tista tekočina, ki jo je pustil tisti dolgobradi bedak? Ne, ničesar ne boš pil! Spi, Harmakis, spi! in počeni! je poleg postelje in mi položila hladno roko na čelo mrmraje: »Spi! Spi!«

Ko sem se prebudil, je bila še vedno pri meni, dasi so skozi okno pokukavali prvi žarki zore. Klečala je zraven postelje in držala eno roko na mojem čelu, na drugi, iztegnjeni, pa ji je počivala glava v vsem neredu kodrov.

»Karmion,« sem zašepetal, »ali sem spal?«

Kakor bi trenil, je imela oči široko odprte in nežno zrla name. »Da, spal si, Harmakis.«

»Kako dolgo pa sem spal?«

»Devet ur.«

»In ti si bila vseh dolgih devet ur tukaj pri meni?«

»Da, pa saj to ni nič; jaz sem tudi spala — in bala sem se, da te ne bi zbudila, ako bi se genila.«

»Pojdi in počivaj,« sem rekel, »sram me je, če pomislim na to. Pojdi počivat, Karmion.«

»Ne skrbi zame,« je odgovorila; »glej, naročila bom sužnju, da te bo čuval in mene zbudil, ako bi kaj potreboval. Spim tam v zunanji sobi. Mir — že grem!« in skušala je vstati, a mišice so ji tako krčevito zastale, da se je zgrudila po tleh.

Skoraj mi je nemogoče povedati, kako me je bilo sram, ko sem jo videl pasti. Na žalost se nisem mogel ganiti, da bi ji pomagal.

»Saj ni nič,« je rekla, »ne gani se, samo z nogo sem se ujela. No!« je rekla, vstala in se zopet zgrudila, »zlodej naj vzame to mojo nerodnost! Ej — dremati se mi mora. Sedaj pa je že dobro. Pošljem ti sužnja, in v opotekala se je iz sobe kakor človek, ki ga je vino premagalo.

Bela olimpijada

Ze je zgledalo, da ne bo bela; tako se je začelo topiti in taliti. Pa se je spet obrnilo, in tekme so se mogle nadaljevati. Vsekakor je toplo vreme v sredi tedna zaneslo med tekme

Sonja Henie, zmagovalka v umetnem drsanju.

nekakšno disharmonijo, nerazpoloženje. Konec tedna je harmonijo vzpostavil.

Olimpijske zimske igre v St. Moritzu so nam pokazale velikansko premoč narodov severa. Večkrat smo že pisali, da drugače tudi biti ne more, narava hoče tako. Če je dan kratek in se ti mudi domov, moraš postati dober smučar. In če so vode več kot pol leta zaledenele, boš tudi dober drsavec. Kar po vrsti pogledimo, kako so zmagovali:

Drsanje 500 m Evensen (Norvežan) in Thunberg (Fincec) 43.4; nato Amerikanec Farrell, Fincec Backmann, Norvežan Larsen in Norvežan Pedersen.

Drsanje 1500 m: Fincec Thunberg 2:21.1, dalje Evensen in Ballangrud, zopet Norvežan.

Drsanje 5000 m: Norvežan Ballangrud 8:50.5, za njim Fincec Skutnabb in Norvežan Evensen.

Drsanje na 10.000 m se je vršilo le deloma, napol v vodi; v prvih predtekkih sta dosegla najboljši čas Amerikanec Joffee 18:36.5 in Norvežan Evensen 18:36.6. Nato so tekme odgodili in so sklenili, da se morajo ponoviti. Amerikanci so s protestom odšli. Zmagal bi bil ali Joffee ali Fincec Blomquist ali Norvežan Carlsen; tako pravijo.

Poglejmo umetno drsanje. Med damami je bila 1. Norvežanka Sonja Heine, 2. Avstrijka Burger, 3. Američanka Loughran. Ko so Sonjo vprašali, kaj misli o tekmah, »je smejala smeh 16 letne deklice«. Med gospodi je bil prvi Šved Grafström, čeprav po mnenju

marsikoga zelo neopravičeno drugi Dunajčan Böckl, ki je bil splošen favorit, tretji Belgijec Zeebrock. Sele v umetnem drsanju parov vidimo Srednjo Evropo v ospredju; prvi je bil francoski par Joly-Brunet, nato avstrijska para Scholz-Kaiser in Brunner-Wrede.

Preidemo na smučanje. Ze smučanje vojaških patrol v začetku olimpijskih iger je pokazalo, da so narodi severa daleč pred nami. Okoli 30 km dolgo in zelo težavno progo je presmučala norveška patrola (3 vojaki in 1 častnik) v 3:50:47, Finska pa v 3:54:37; Švicarji so dosegli le tretje mesto, 3:55:04, čeprav se je tekma vršila na svetu, njim dobro

Thunberg in Evensen, zmagovalca v drsanju na 500 m, Thunberg tudi na 1500 m.

poznanem. Da bodo zmagali v smučanju na 50 km Skandinavci, o tem je bil vsak prepričan; a vsi so računili v prvi vrsti na Norvežane in šele potem na Fince ali Švede. Prišlo je obratno, vsa tri prva mesta so zasedli Švedi: Hedlund 4:52:37, nato Jonson in Andersson; šele na 4. in 5. mestu vidimo Norvežana Kjellbota in Hegge, na šestem Finca Lappalainen. A vseh prvih devet mest so dobili severnjaki. V smučanju na 50 km je dosegel naš Joško Janša 23. mesto; spriču izredne konkurence je to med 42 tekmovalci prav dober rezultat, čas 5:58:09. Veliki norveški smučar Thorleif Haugh ni tekmoval, samo gledal je; omenimo pa, da je leta 1924. v Chamonix v najhujšem mrazu in v divjem viharju presmučal 50 km v 3:44:32! — Kar so zamudili Norvežani na 50 km (menda niso dobro mazali), to so popravili na 18 km: vsi trije prvi zmagovalci so bili

Norvežani, »veliko maščevanje Norveške«: Grotumsbraaten 1:37:01, nato Hegge in Oede-gaard. Šved Hedlund je bil šele šesti. Naš Joško Janša je dosegel 25. mesto, prav lepo, ob tej konkurenci; čas 2:01:14. Tu se spomnimo zopet na Haugha, ki je presmučal leta 1924. v Chamonix 18 km v 1:14:31; sicer samo pol drugo minuto pred Grotumsbraatenom, a brez nevarnosti za zmago. — V kombiniranem smučanju (18 km z dvema skokoma) je dosegel najugodnejšo številko Grotumsbraaten, za njim zopet dva Norvežana, Vinjarengen in Snersrud.

In skoki! Spet Norvežani. Prvo mesto Andersen s skokoma 60 in 64 m, drugo Ruud s 57 in 62 m. Na tretje mesto je prišel Purkert (Češka). Najlepši in najdaljši je bil skok »kralja skokov« Tulina Thamsa (Norvežan) 73 m, a Thams je padel in mu skoka niso mogli šteti.

Pri skeletonu vidimo na prvih dveh mestih Amerikanca I. in R. Heaton, na tretjem Angleža Northeska; pri bobsleighu na prvih dveh mestih Amerikanca Friskeja in I. Heaton, na tretjem Nemca Killiana. Naši severni Evropejci teh dveh panog ne gojijo posebno.

Sonja in Thunberg plešeta.

Nekakšna domena za Kanadce je hockey na ledu. Kadar so se v preteklih letih borili, je bilo razmerje proti nasprotnikom navadno 20 do 30 proti 0. Ko so letos igrali proti Švedom 11:0, smo brali, da to niso več stari Kanadci, in da številčno razmerje ni prava slika moči obeh moštvi; a ko je nato sledila zmaga proti Švici in proti Angliji še bolj izrazita, so vsi rekli, da v hockeyu na ledu Kanadci še dolgo dolgo ne bodo imeli nobenega resnega nasprotnika. So res razred zase. V hockeyjskih olimpijskih tekmah so se izluščili najprvo trije skupinski zmagovalci Švedska, Švica in Anglija, so izvojevali med seboj tekmo za prvenstvo Evrope — dobila jo je Švedska — in so nastopili vsi trije po vrsti proti Kanadi. Ta ni poznala usmiljenja in jih je vklonila v razmerju 38:0! Posamezne tekme nam pokaže sledeči seznam:

Kanada	—	11:0	13:0	14:0	6
Švedska	0:11	—	4:0	3:1	4
Švica	0:13	0:4	—	4:0	2
Anglija	0:14	1:3	0:4	—	0

Tako izrazito ni izražena menda nobena premoč kot v teh številkah premoč Kanade.

Sedaj pa pogledimo vse skupaj in vidimo Norveško od 14 tekem sedemkrat na prvem mestu! In z malimi izjemami tudi povsod drugod narode severa. Na novo so sedaj ocenili

tekmovalce, po prvih šestih zmagovalcih, in je vrsta tale: Norveška je dobila 123 točk, Amerika 52, Finska 46, Švedska 41, Avstrija 23, Kanada 13, Francija 11, Švica in Belgija po 8,

Hedlund, smučarski prvak na 50 km.

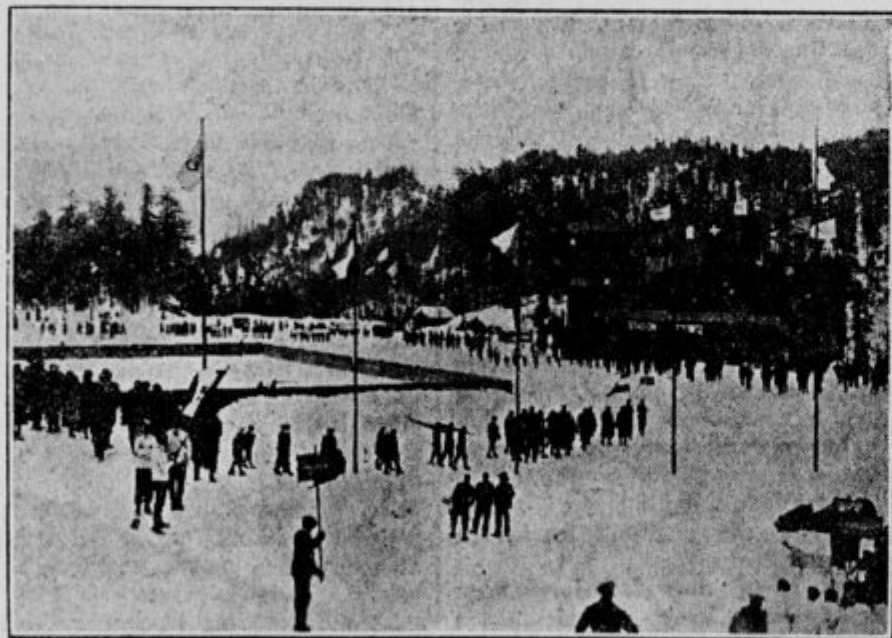
Anglija in Českoslovaška po 7, Italija 6, Argentina 5. Vse je pomaknjeno na sever.

Tekmeci in gledavci so odšli domov, in St. Moritz se je izpraznil. Veselje do zimskega sporta je odšlo s tekme in gledavci ven v svet in bo iskalo in dobilo novih pristašev za to najlepše in najčistejše udejstvovanje človeške volje in moči in prožnosti.

Ballangrud, zmagovalca v drsanju na 5000 m.

Ali ste že kupili stadionske srečke
Hitite! Zrebanje 25. marca

Drsalni stadion za hockey.

Viktor Catala:

Neme duše

Peronovi in Gurigerjevi so imeli svoja polja blizu skupaj, in iz te sosesčine je bil že zdavnaj nastal spor med obema družinama. Da bi do konca dognali, kdo ima več pravice do poti, ki je šla sredi preko njihovih njiv, so imeli najprej stari starši težak spor, znesli so ga pred sodnika in zapravili v celi vrsti pravnih vso premičnino: končno pa je dotična pot ostala obema pravtako skupna last kot poprej, a skupna jim je postala tudi divja, zagrizena jeza, ki se je z življenjem izročala od rodu do rodu — ukrotiti pa je nista mogla ne čas ne maščevanje.

Kako se je to zgodilo? Nekoč so ležale melone Gurigerjevih odrezane in na drobno zmečkane na polju. Njihov lastnik je besnel, stiskal zobe in zaprl ustnice, da bi mu ne ušla izdajalska beseda, a drugega dne je vrget veter, o katerem ni nihče ničesar slišal, žitne snope sosedove v potok, ki jih je hitro splaval v dolino. Tedaj si je lastnik polja ogledal izgubljeni žetev in se zadovoljil pravtako z zamočkanim, premetenim nasmehom. Minulo je nekoliko časa, pa je zadel nekoga izmed Gurigerjevih — bogsigavedi odkod — strel lovske puške, da so bila njegova meča preluknjana kakor usnjato rešeto, in kmalu nato je izpraznil met nevidne prače najmlajšemu iz družine eno oko, ko je brezskrbno gnal prašičke v gozd. Vsakdo je seveda takoj uganil, odkod je prišel strel in met, a vsakdo je premislil z bratovsko modrostjo; kdor se je zamotal v grmovju, naj sam poskrbi za to, da bo prišel zopet na prsto, in je obdržal svojo učenost zase,

Na tak način se je neusmiljena zlobnost nadaljevala leto in dan, in bi se bila končala bogvedikdaj, če ne bi bil posegel vmes srednik, ki končno vsak spor zavrta.

To se je zgodilo, ko ste obe družini pri vseh brezštevilnih pravih izgubili od svojega malega posestva toliko, da so jim ostala baš samo še ona polja, ki so mejila na pot, ki jo je vsak trmasto zahteval zase. In ker niso imeli sicer ničesar drugega, so morali Peronovi a tudi Gurigerjevi svoje življenje obrniti v to, da so iz grude s težkim delom iztisnili vsakdanji kruh; in ker so imeli drug drugega vedno pred očmi — prežeč, če sosed morda ne misli na nov naklep — je najstarejši sin Peró proti lastni volji opazil, da je najstarejša hči smrtnega sovražnika, Gurigerka — kakor jo je zaničljivo imenoval — ne samo pridna kakor mravlja, ampak da tudi bolje živiža kakor kos, če živiža, da bi ga dražila. In hči si je natihem priznala, da je Peró čeden fant, ki bi vsakemu delu letu pač moral pasti v oči, če ne bi bil ta, ki je bil, in če ne bi bil napravil zaničljivega obraza, kadar jo je pogledal.

In od tedaj naprej, ko si je hči to priznala, je presedela cele ure ob poti in žvižgala tako veselo, kot žvižgajo spomladaj ptice svoje pesmi, trdno prepričane, da bo s tem pripravila fanta onkraj poti do besnosti. In on, dedič, se je tiho smejal z nasmehom, ki bi ga ne bil mogel razložiti, če bi moral pri-seči na to, da gre za vražji posmeh. In divji pogledi, ki so se bili tolikokrat srečali preko poti, so šli sedaj pogostejše z ene strani na drugo, a boječe in skrito, kot bi se oba sramovala, da ne ogrevata izročenege sovraštva s starim ognjem.

V tem se je mladi dedič oženil, a števil-

ko, ki jo je potegnil, je bila slaba. Klepetava sosedka se je potrudila, da je o tem poročala Gurigerjevim. »Ali ne veste še? Peronov je črno potegnil.« Stari Gurigerjevi so se hudo veselili, a njihova hči je izgubila rdečico, kot da bi jo obhajala omotica, in tistega dne ni mislila na žvižganje, zadovoljila se je s tem, da je na njivi čisto sama obdelovala razore s tako silo, kot bi šlo za to, da prežene zle duhove, ki so se iz njih dvignili. Kasneje, ob času večerje, ni sedla kakor ponavadi na drugem koncu posestva, pač pa je zamišljeno sedla na kraj poti, zgoraj na vrhu. Peró, ki je bil ravno na drugi strani, se ni malo začudil, ki jo je zagledal tam. Menjala sta pogled, zardela od ušes in z globoko upognjeno glavo sta se pripravila k večerji. Od te ure, kadarkoli sta se ti mladi duši nahajali v samotni svojega polja, se je zgodilo isto. Sedla sta na rob poti, se pogledala, postala živordeča in začela molče obedovati.

Tako so minuli dnevi in meseci. Tifus je priklenil dekle na posteljo, in kmalu nato je bil fant poklican k vojakom. Šel je tja in v treh letih ni videl svoje domačije; ona je ozdravila, a okužila je s svojo boleznijo očeta, ki je boleznijo podlegel. Ko je mladi Peró sstelel kraljevo suknjo, je izvedel, da je sosedova hči poročena in mati. Ker je manjkalo moža v hiši, mati ni bila dala hčeri miru, dokler ni nekoga pripeljala. Tedaj je spoznal mladi Pero, da je njegova vas zelo grda in če se ne bi bal govorice ljudi, bi se bil vrnil v vojašnico.

Ko sta bila sosedova otroka prvič po odsotnosti na polju, se nista pogledala, misleč, da leži med njima še težja meja kot nekdanj. Po nekoliko obnavljanju pa je premaga-

lo nagnenje bojazen, in prestrašeno sta se pogledala, z brezupno odtujenostjo. In ona se je uverila, da je postal vitek in rjav in da je dobil njegov obraz nemirno potezo, on pa je opazil, da je bila zanemarjena in da je hodila bosa. A kot pred tremi leti sta se pogledala, zardela in zmedeno povsila glavi.

In minula so leta, mnoga leta. V vasi niso več govorili o preprih Peronovih in Gurigerjevih. To so bile povesti, ki so si jih pripovedovali starejši. Le enooka v Perójevi hiši je imela navado, spominjajoč se nekdanjosti, godrnjaje izjavljati: »Če bi moj brat imel kaj krvi v žilah, bi bilo moje oko že poplačano.« In ženske iz sosesčine so spoznale, da ima enooka prav in da je mladi Peró klaverna kokoš, ki ni za nobeno rabo. Peró pa je vedel za vse to, prebil je vez dan tiho in marljivo na polju, brez besed se je oziral za sosedo, kadar se je prikazala na njivi, — vedno razcapana, bosa in izmučena kakor uboga živina, najeta delovna žival. In hči onstran je storila pravtako kot sin tostran; uboga oskubljenka ptička ni čutila več potrebe po petju, a še je prisluškovala vabljivemu glasu in njeni pogledi so še vedno podzvestno uhajali na drugo stran poti, polni trudne žalosti in brez moči. Skrito nagnenje ju je gnalo skupaj, a vedno znova sta se prestrašila te čudne spremembe v duši. In tako sta prišla ta dva človeka, ki sta si bila kakor njuna polja tako blizu in vendar tako daleč, na prag starosti, ne da bi bila izmenjala med seboj kaj drugega kot sramežljive poglede. Morda sta se zavedala, da sta si bila od srca dobra. Kakor goveda jarem, sta nosila breme življenja, brez misli, ne da bi občutila njegovo težo, ne da bi stremela po odstranitvi pritiska, ki je tlačil njihov ti

V Medžimurju aretiran obl. poslanec Peter Rozman

Necivilno postopanje — Mariborski oblašni poslanec Peter Rozman, tajnik »Strokovne zveze viničarjev« s tovarišema vklejen kot razbojnik — Razgnani sestane viničarjev — Aretiranci priklenjeni celo noč za postelj, na kateri spi žandar — Hujskaško delo eksponentov SDS v Medžimurju

LJUBLJANA, 23. febr. 1928. »Jugoslovanska strokovna zveza« v Ljubljani, v kateri je članjena »Strokovna zveza viničarjev« v Ljubljani, je prejela danes poročilo o nečloveškem nasilju nad strokovnim tajnikom tov. Petrom ROZMANOM iz Hermancev, sv. Miklavž pri Ormožu, poslancem mariborske oblasti, skupščine. Istega nasilja sta bila deležna dva njegova zaupnika in do 60 viničarjev. Glasom poročila, so se škandalozni dogodki odigrali tako-le:

Viničarji iz medžimurske župnije Strigova so ponovno prosili g. Rozmana, naj pride k njim ustanovit skupino viničarjev. To se je zgodilo šele 2. febr. 1928, ko se je na krasno uspelem sestanku izvolil tozadevni pripravljalni odbor. Omenjeni sestanek je zboroval v Globočkem vrhu. Na 19. febr. 1928 pa je bil sklican sestanek v hišo posestnice Neže Zmazek, vas Sprine, obč. Globoko, srez Čakovec. Na ta krajevni sestanek se je odzvalo z vabilu do 60 viničarjev.

Tik pred sestankom vstopijo v hišo orožniki, zahtevajo govornika. Poslanec Peter Rozman se jim predstavi. Kaže jim članske legitimacije S. Z. V., 26 izvodov »Pravice«, ki jo je imel s seboj in katere izdajatelj je minister dr. Andrej Gosar; a vse ni nič pomagalo. Viničarje so razgnali, ROZMANA, predsednika pripravljalnega odbora Avgusta KAROLINARJA ter njegovega zaupnika Podgorška, pa VKLENILI NA SKUPNO VERIGO ter jih v asistenci treh orožnikov gnali na občinski urad v Strigovo.

govo — odtod pa ukažejo odpeljati aretirance na okrajno glavarstvo v Čakovec.

Tako vlečejo uboge revčke v skrajno temni noči po skrajno slabi, zamrzli cesti vklejene 17 km daleč na orožniško postajo v Macinec. Na postaji dajo vsakemu koc in vzglavnik. Na tleh ležeče so vse tri z verigo priklenili k postelji, na kateri je spal žandar. Drugi dan odvedeta vse tri dva orožnika vklejene na okrajno glavarstvo v Čakovec. Ob pol 12. uri jih je glavar izpustil, obžaluje nasilje ter izjavljuje, da bo krivce poklical na odgovor.

Orožniki so na eni strani izjavljali, da so za postopek imeli nalog od glavarstva, na drugi pa, da se je zgodilo vse to na zahtevo občinskih predstavnikov.

Ne dolžimo nikogar. Preiskava bo že dognala, kdo in koliko je kdo kriv. Dogodek smo registrirali, kakor smo ga prejeli, le gotove najhujše očitke na oblasti smo izpustili. Tole pa pa moramo ugotoviti: Po nedolžni preganjanji, na eno crigo vklejeni, in za postelj privezani so si na jasem, da je to vse skupaj sad intrigantstva eksponentov SDS, ki so v Medžimurju veliki mogotci in ki hočejo še vnaprej nemoteno izmzgavati ubogo ljudstvo. »Jugoslovanska strokovna zveza« bo storila v zaščito svojih organizatorjev, zastopnikov in članov nemudoma in meročajnih mestih vse potrebne korake. Mariborska oblastna skupščina se bo zavzela za čast in svobodo svojega poslanca.

Važna pogajanja za naše sezonske poljske delavce

Belgrad, 23. febr. (Tel. »Slov.«) V ministarstvu za socialno politiko so se vršila od 18. t. m. pod predsedstvom pomočnika ministra dr. Hočevarja pogajanja med »Nemško delavsko centralo« iz Berlina in Centralnim odborom za posredovanje dela v Belgradu o pogojih za zaposlitev kmetijskih sezonskih delavcev iz Jugoslavije na velikih posestvih v Nemčiji. Domače ljudstvo v Nemčiji namreč išče dela v industrijskih in mestnih službah, vsled česar primanjkuje delavskih sil. Temu so odpomogli s tem, da so za kmetijska dela za čas med marcem in decembrom najemali delavce iz Poljske, pa tudi iz Češkoslovaške.

Zdaj pa hočejo poskusiti z delavci iz naše države. Pred vsem bi jih rabili iz takih krajev, kjer se prideluje sladkorna repa, ker pride za Nemčijo ta panoga kmetijstva v poštev.

Pogajanja so potekla zelo gladko, ker je nemška delegacija rada upoštevala naše posebne želje. Zvečer 22. t. m. se je že podpisala dotična konvencija, ki naj velja za tekoče leto. Po tem dogovoru bi se za prvi poskus izbralo največ 1000 moških in ženskih delavcev iz Prekmurja in Bačke, ki bi se povečini zaposlili na zemljiščih v Stuttgartu, nekoliko na Saksonskem, vendar po možnosti v večjih skupinah. Z vsako skupino, ki bo dodeljena posameznim delodajalcem, se bo sklenila ista pogodba, po kateri bo delavec trajno zaposlen, takoj ko pride na službeno mesto in bo zaposlen najdalje do 15. decembra. Za delo in zaslužek bo preskrbljeno. Potovanje sezonskih delavcev do meje bo brezplačno. Za polovično ceno preko Avstrije, Madjarske in Češkoslovaške bo preskrbela Nemška delavska centrala. Stroške od meje do službenega mesta bodo nosili nemški delodajalci.

Medze ali dnine so v Nemčiji določene za domače delavce tarifarno. Iste bodo veljale za naše delavce. Moglo se bo delati tudi na akord, tako da bo zaslužek večji. Po dosedanjih skušnjah so taki delavci, potem ko so si nabavili svoje potrebščine, zaslužili okrog 400 do 500 mark, to je okrog 5000 do 6000 Din, kar je bilo za družine vsakega lepa pomoč.

Po pogodbi je tudi natančno določeno, da

dobijo ti delavci dovolj zdrave hrane in primerno bivališča, da ženske in mlajši moški ne bodo izposajeni moralno nevarnostim in da bodo mogli izvrševati svoje dolžnosti itd. Nemška delavska centrala bo pazila, da bo delavstvo dobivalo vse v redu, kar mu po pogodbi gre. V slučaju nesporazuma bo posredovala. Tudi odposlanci našega Centralnega odbora za posredovanje dela bodo imeli priložnost, da se na licu mesta prepričajo o stanju, v katerem delavci tam živijo.

L. 1922. so bili naši Prekmurci že na takšnem poslu v Nemčiji, kjer so se izkazali za dobre, spretni in trezni, da so bili delodajalci z njimi zadovoljni. Za letošnje so vzelo samo tisoč delavcev in delavk iz Prekmurja in nekoliko iz Bačke in Srema, ki bodo v marcu odpotovali v Nemčijo na odkazana mesta, katera jim bodo javile pristojne borze dela. Vrniti se bodo morali najkasneje 15. decembra, ker hočejo nemške oblasti zaposliti potem lastno delavstvo. V prihodnje, ako se bo poskus zadovoljivo izpeljal, se bo moglo poslati več tisoč delavcev tudi iz drugih krajev.

V pogodbi med navedenima organizacijama je poskrbljeno celo tudi to, da ti delavci ne bodo izpostavljeni moralnim nevarnostim in da ne bodo izpostavljeni kakim razočaranjem. V Nemčiji se bo z njimi ravnalo po predpisih in zakonih, kakor veljajo za domače delavstvo.

Vse zgleđa, da se bo taka pogodba v dohodnem času sklenila med nemško in našo vlado. Če pa ne, bo pa imela nemška centrala vso podporo, da svoj načrt popolnoma izvrši.

S tem sezonskim delom v Nemčiji bodo naši kmetijski delavci našli primeren zaslužek, imeli priložnost, da vidijo visoki kulturni svet in da se učijo racionalnega obdelovanja zemlje, kar jim v nobenem slučaju ne more biti v škodo. Obenem se bodo odvadili hoditi na sezonsko delo v Madjarsko, kjer jih itak prezirajo in kjer bi se mogli navzeti sovinstičnega duha. Kot deležata nemške centrala sta bila ravnatelj Hartwig in nadzornik Weiss, ki sta bila navdušena nad lepim sprejemom v Belgradu.

4000 samomorilcev

Budimpešta, 23. febr. V parlamentu je ministriški predsednik grof Bethlen odgovoril na interpelacijo glede silnega naraščanja samomorov na Ogrskem. Grof Bethlen je rekel, da je naraščanje samomorov svetoven pojav. Vzrok temu dejstvu je predvsem propadanje vernosti in pravosti, slaba vzgoja, alkoholizem in na Ogrskem posebej — tria-nonska pogodba. Priznati je pa tudi treba, je dejal, da je uničila mnogo ljudi, posebno med spekulanti, sanacija Ogrske.

Ob sklepu je ministriški predsednik podal statistiko o samomorilnih poizkusih na Ogrskem v enem letu. Bilo je štiritisoč samomorilnih poizkusov! (Koliko samomorov je uspelo, poročilo ne naveda.) Od tega odpade na častnike 1709, na vojaške 1032, skupaj torej 2741 slučajev samo na vojskstvo; od ostalega 416 slučajev na trgovaške zastavljence, 340 na državne in zasebne uradnike, 311 na industrijske zastavljence, 281 na trgovce, 268 na samostojne industrijce; ostala na druge stanove

Madjari se ne brigajo za prepoved

Brzojavka, ki prinaša vojaško kontrolo

v Zeneva, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Postopanje madjarske vlade z uničenjem pošiljave strojne bo vendarle imelo resnejše posledice. Generalni tajnik Društva narodov je pravkar odposlal madjarskemu ministrskemu predsedniku grofu Bethlenu sledečo nujno državno brzojavko: »Čast mi je sporočiti Vam sledečo brzojavko, katero sem pravkar prejel od sedanjega predsednika Sveta Društva narodov: »Prosim brzojavite madjarski vladi, da je Svet Društva narodov, ki se peča s prošnjo češkoslovaške, romunske in jugoslovanske vlade, po časopisih zvedel, da hoče madjarska vlada prodati objekte, ki tvorijo predmet omenjenega predloga, in da bi bilo pač previdnejše, odgovoriti izvršitev te odredbe, ker bo Svet to zadevo v kratkem preiskal.« Podpis: Drumond.« — Nenavadni korak predsednika Sveta, ki je sedaj še kitajski poslanik Čeng Lo, katerega gotovo ni storil brez poprejšnjega vprašanja pri najglavnejših članih Sveta, čaka juje, da je Svet Društva narodov odločen energično nastopiti proti postopanju madjarske vlade.

Madjari so presenečeni

v Budimpešta, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Ministriški predsednik Bethlen je danes odposlal generalnemu tajništvu Društva narodov sledečo brzojavko: »Madjarska vlada je nocoj dospel brzojavko prejela s presenečenjem. Na podlagi novinarskih poročil, izhajajočih iz uradnih virov, je bilo že več tednov znano, da bodo pristojne oblasti v smislu obstoječih določb tozadevni material napravile neporaben in na dražbi prodale, če se legitimirani lastnik ne bi javil. Ker je dražba določena na jutri in ker se bo izvršila v Monostru pod nadzorstvom pristojnih sodnih oblasti, je pri obstoječih okoliščinah nemogoče odgovoriti izvršitev tega postopka. Naj mi bo dovoljeno dalje pripomniti, da določbe, ki se tičejo izvrševanja investigacijske pravice, za take slučaje ne vsebujejo nobenih odredb. Navzlic temu pa madjarska vlada, da gre na roko osebnosti sedanjega predsednika Sveta, ne bo opustila prositi kupce, da bodo prevzete materialije pustile na licu mesta. Podpis grof Stefan Bethlen.«

Madjarska le začasno izven kontrole

v Pariz, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Pariški listi še nadalje kažejo svoje ogorčenje radi madjarskega postopanja pri zakrivanju sledov

tihotapske afere. »Petit Parisien« izjavlja, da Društvo narodov tega izzivanja ne bo dopustilo, temveč da bo interveniralo na najenergičnejši način. Sedaj odrejena anketa bo veliko obsežnejša, kakor je bilo prvotno name-ravana. Ne sme se pozabiti, da je Madjarska samo provizorično oproščena vojaške kontrole. V »Matin« opozarja Politis v nekem razgovoru z Sauerweinom na slični precedenčni slučaj, ko je Briand kot predsednik Sveta Društva narodov z brzojavko preprečil izbruh vojne med Grško in Bolgarsko. Bilo bi čudno, če bi Društvo narodov ne moglo dati zapečatiti corpora delicti petih železniških vagonov. Edeh izmed v Budimpešti akreditiranih zastopnikov kake države, zastopane v Svetu Društva narodov, bi samo moral dobiti nalog, da bi po običajni konzularni praksi dal po lokalnih sodnih oblastih zapečatiti vagon.

Sledovi se ne dajo zabrisati

v Praga, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški tisk je soglasnega mnenja, da ima uničenje pošiljke orožja v Monostru namen zabrisati sledove o pojasnitvi pošiljke. »Tribuna« dvomi, ali se bo preiskava vršila zadostno skrbno, ker velesile razen Francije na tem nimajo interesa. Na stališče Anglije ne vpliva prijateljstvo napram Madjarski ali pa Rothermereova akcija, temveč oziri napram pošiljanju orožja.

Romunija čaka zaupno na rešitev

v Bukarešt, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji parlamenta je poslanec vladne večine Xeni stavil zunanjemu ministru vprašanje, ali je vladi znano, da je madjarska vlada v tihotapljeni transport orožja v Monostru uničila in kaj namerava vlada storiti, če se ta vest potrdi, da varuje romunske interese. Notranji minister Duca je kot zastopnik zunanjeja ministra izjavil, da je vest resnična. Vlada se istotako boji kakor parlament. Mala antanta je storila pri Društvu narodov potrebne korake. Romunija s polnim zaupanjem čaka odločitve tega najvišjega areopaga, do te odločitve pa niso potrebni nobeni nadaljnji koraki.

Strojnice danes na dražbi.

Dunaj, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Zapolnjenost strojnice so že uničene. Pri uničevanju je bilo zaposlenih 40 delavcev in nekaj strokovnjakov. Jutri se proda material na dražbi. Mnogo interesentov — tudi inozemskih, se je priglasiло k dražbi.

Kaj je varnost, vsak drugače sodi

v Zeneva, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je začela specialna debata varnostnega komiteja, v kateri je predvsem dr. Beneš podal uvod k poročilom, potem pa je prvi poročal finski delegat Holsti o razsodišču in o posredovanju. Prišli so v razgovor vsi tako zelo komplicirani problemi: stopnja po Društvu narodov ustvarjene varnosti, popolnate v varnosti z dvo- ali večstranskimi regionalnimi ali splošnimi varnostnimi pogodbami, razsodiščne in posredovalne pogodbe s sankcijami ali brez sankcij, vloga Sveta Društva narodov pri sklepanju ali pri izvajanju teh pogodb. Končno so se zedinili na to, da se angleška resolucija, ki jo je vložil lord Cushenden s kratko utemeljitvijo, in pismene note Poljske, Romunije in Jugoslavije, ki so bile predložene danes popoldne, odkažejo redakcijskemu odboru. Angleška resolucija, ki bo brzkone tvorila temelj teh posvetovanj, pravi, da soglasa komite v sledečih mnenjih: 1. Pakt Društva narodov sam daje varnost, koje veliki pomen se mora priznati, in njegovi členi se lahko tako izvedejo, da bo v večini slučajev mogoče, preprečiti vojno. 2. Skupna volja članov Sveta po miru lahko pride zadostno do veljave v okvirju pakta, in sicer tem učinkoviteje, ker pakt ne predvideva nobenega okorelega postopka za ureditev mednarodnih kriz. Zato je tudi odveč, že naprej določiti popolni seznam vseh odredb za ohranitev svetovnega mira. 3. Države, ki medsebojno stopnje splošne varnosti, zanjane po paktu Društva narodov, zase ne smatrajo za zadostno, morajo sedaj videti v sklepanju varnostnih pogodb z drugimi državami v istem kraju edino praktično in možno popolnitev garancije. — Pa tudi če bila ta angleška resolucija sprejeta, ker že poljska, romunska in jugoslovanska delegacija v svojih notah ne daje dvomit, da jim vsake vrste pogodbe in najpopolnejše razsodiščne pogodbe ali najkompliciranejši varnostni pakti ne morejo dati zadostne varnosti, če te pogodbe ne bodo imele sankcij ali če se paktu Društva narodov ne da taka obvezna razlaga, da sankcije člena 16 tako rekoč avtomatično stopijo v veljavo. Na to zadnjo točko meri najjasnejše posebno poljska nota. Zelo mogoče je, da je tu finski predlog o finančni pomoči državi, ki je v nevarnosti napada ali ki je postala žrtev napada, poklican za posredovalno vlogo.

Ni veličanstvo kralj in Marinkovič odoetovala

Belgrad, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Kot se govori, odpotuje še tekom jutrišnjega dneva Nj. Vel. kralj v Francijo iz zdravstvenih razlogov. Tekom jutrišnjega dneva odpotuje tudi zunanji minister dr. Voja Marinkovič na francosko riviero.

Potres v Jeruzalemu

v London, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) »Times« poročajo iz Jeruzalema, da sta bila tam včeraj dva potresa, lažji potres ob treh zjutraj, drugi potres pa ob osmih zvečer, ki ni bil mnogo manjši kakor lanski. Pri zadnjem potresu je bilo prizadetih 200 oseb. Tudi stvarna škoda je velika.

Manj rojstev, a tudi smrti.

v Milan, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Italijanska statistika o prebivalstvu izkazuje za leto 1927 prirastek prebivalstva za 440.000 duš napram 409.000 leta 1926. Napram številu rojstev, ki je manjše za 13.000, se je tudi število smrti zmanjšalo za okoli 50.000.

11.000 oseb črtanih iz imenikov

Subotica, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Danes so bila končana dela pri popravljaju volivnih imenikov, ki že vsa leta niso bili pravilni. Iz seznamov je bilo črtanih 11.000 oseb, ki so ali umrle, ali se ne ve, kje so, ali ki sploh nikdar niso živeli, vpisanih pa je bilo na novo 2000 oseb, ki so pridobile volilno pravico. Dosedaj je bilo vpisanih 32 tisoč oseb, odslej pa jih je 23.000.

Letalo se je ponesrečilo

Sarajevo, 23. februarja. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je pripetila velika letalska nesreča pri Visokem. Letalo tipa Brigg XIX je letelo nad Visokim, zašlo pa je v nevihto in se je moralo v bližini tega kraja spustiti na tla. Pri spuščanju pa se je zgodila nesreča, da je letalo z veliko silo butnilo na tla, tako da so se zlomila krilo in propeler. Oba letalca sta se zelo poškodovala, pilot je vsled poškodb umrl, mehanik pa je težko ranjen.

Berlin, 23. febr. Nemški nacionalisti nameravajo v pruskem deželnem zboru predložiti zakonski načrt, po katerem naj se po vseh šolah razdeli učencem neke vrste katekizem, v katerem naj se pojasni prasanje vojne krivde. Učenci naj se že v zgodnji mladosti privajajo k miselnosti, da Nemčije ne zadene nikaka krivda na svetovni vojni.

Ali dobi Romunija posojilo?

v London, 23. febr. (Tel. »Slov.«) »Financial News« se danes še enkrat v daljšem članku bavi s problemi romunskega posojila. List smatra, da je negotovo, ali se bodo romunski narodni banki dovolili stabilizacijski krediti, o katerih se sedaj vrše pogajanja, preden bo romunska vlada uspešno zaključila pogajanja o večjem zunanjem posojilu. Mogoče bo vse to vprašanje prišlo pred Društvo narodov. V tem slučaju bo pri problemu o priznanju dolga s strani Romunije prišlo v ospredje razprave tudi nemška tranša iz posojila leta 1913. Pri Društvu narodov pa obstoji tudi francosko-ameriška opozicija, ker glede ureditve vojnih dolgov z Romunijo ni prišlo do zadovoljivega zaključka. (List je Balkanu opozicijskalen. Op. ur.)

v London, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Rezultat parlamentarnih volitev na Japonskem je sledeči: liberalci 218, konservativci 217, socialni demokrati 8, neodvisni 15 mandatov.

© Postne pridige v stolnici ima pričeniš z današnjim dnevom stolni kanonik gospod dr. Opek. Začetek ob pol 8. uri. Pred govorom ob 7. sv. križev pot.

© Umrl je včeraj v visoki starosti 90 let gospod Janez Bučar, posestnik. Pogreb bo v soboto ob pol treh popoldne iz Opekarske ceste 20 na pokopališče k Sv. Križu.

© Gostovanje berlinskega dramskega ansambla v Ljubljani. Dne 5. in 6. marca gostuje v Ljubljani berlinski dramski ansambel pod vodstvom intendant dr. Hansa Brockmanna. Gostovali bodo v dveh delih, in sicer prvi večer v Shawovi komediji »Mann kann nie wissen«, drugi večer pa bodo igrali Molnarjevo komedijo »Spiel im Schloss«. Po zadržanju intendant samega je sestavljena skupina gostov iz priznanih prvorazrednih nemških igralcev in vsled tega smo prepričani, da uspeh ne bo izostal. To gostovanje se pa vrši le v tem slučaju, ako bodo vstopnice, ki se dajo danes v predprodajo, razprodane do sobote 3. marca jutraj. Zato prosimo upravo vse p. n. interese, da si pravočasno kupijo vstopnice. Cene posameznih prostorov so sledeče: Lože v parterju in I. redu po 400 Din, balkonske lože 220 Din, sedeži v parterju po 70, 60, 50, 45 in 40 Din, na balkonu po 45, 35 in 25 Din, na galeriji pa po 20, 16 in 15 Din, dijaško stojišče 10 Din, galerijsko pa 5 Din. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi.

© Radio in tiskarski škrt. V naši notici, ki smo jo priobčili preteklo soboto, smo hoteli pojasniti, da pride ime radio od latinske besede »radius«, kar pomenja žarek. To pa vsled tega, kar antena nekako izžareva radiovalove, ki prenašajo glas. Tiskarski škrt nam je ta smisel pokvaril. Da bo v bodoče bolj pazljiv, mu je danes poslala Prosvetna Zveza brezplačno vstopnico za radiokonzert, ki se vrši v soboto 24. t. m. v dvorani Akademškega doma.

© Stekel pes. V sredo se je priklatil v Ljubljano z dežele pes, ki je popadel železniškega uradnika — Rusa Orlova in policijskega stražnika, ki je potem psa ubil. Sekcija je ugotovila pri psu steklino, kar je potrdil tudi državni bakteriološki zavod. Ogrizeni osebi so prepeljali v Celje v Pastuerjev zavod.

© Pasji kontumac. Mestni magistrat odreja z današnjim dnevom pasji kontumac. Tozadnevni razglas je nabit na mestni deski in po mestu.

© Obvestilo. Z ozirom na svoječasno obvestilo v »Slovenec« in »Pravica« naznanjamo, da so v bodoče uradne ure »Gradben« zadruge Delavski dom v Ljubljani na Starem trgu 2-I. ob delavskih (razen srede) od 5—7 zvečer. Le v teh urah se sprejemajo člani, plačila in dajejo informacije članom in interesantom. »Gradbena zadruga Delavski dom v Ljubljani«.

© Razpasla se je navada, da razobešajo razna društva na kandelabrih in drevesih ljubljanskih ulic in trgov razne reklamne plakate za različne prireditve, ne da bi si preje izposlovala dovoljenja pri mestnem magistratu ljubljanskem. Zato se naznanja, da je brez predhodnega dovoljenja mestnega magistrata ljubljanskega vsako razobešanje reklamnih tabel na mestnih objektih strogo prepovedano. Nevpoštovanje tega razglasa se bo kazensko zasledovalo.

© Vlom. V podstrežje hiše na Miklošičevi cesti 6, kjer ima spravljene razne predmete gospa Eleonora dr. Groyer-Jenkova, je vlomil neznan vlomilec in vse stvari razmetal. Koliko je vlomilec odnesel, zaenkrat ni bilo mogoče ugotoviti.

© Nezgoda pri delu. Mehaničniku Romanu Rajhu je pri delu na lokomotivi puhal para v obraz. Rajh je dobil težje poškodbe na obrazu in so ga morali prepeljati v bolnico.

© Ukradeni kolo. Kolesarske tatvine se vlečejo v brezkončnost. Včasih smo mogli pisati vsaj o sezoni kolesarskih tatov, kajti so izvrševali svoj »poklic« le poleti, letos pa si niso privoščili počitka niti ob najhujši zimi ne.

Letošnjo zimo so pokradli kolesarski tatovi menda več koles, kot drugače v vsem letu. Ob pričetku lepega vremena pa se objavlja Ljubljani, da bodo kolesarski tatovi svoje delo skoro gotovo podvojili, zlasti ker bodo imeli za to več prilike. Prva znamenja so že tu, kajti skoro vsak dan moremo poročati o kakih kolesarskih tatvini. V sredo zvečer je bilo iz večje gostilne pri Novem svetu na Gosposvet-ski cesti ukraden posetnikovemu sinu Ivanu Berglesu 1000 Din vredno kolo. Za tatoma, kot navadno, ni sledu.

Maribor

© Katoliška Omladina priredi v nedeljo, 26. t. m. ob pol 5 popoldne v Götzovi dvorani glasbeni koncert pod vodstvom g. kapelnika Frančiška Germa. Vstopnice se dobijo vsak dan v pisarni Cvetlična ulica 28 in na dan prireditve v dvorani »Union«.

© Studenci pri Mariboru. V petek 24. t. m. ob pol 8 zvečer priredi Jugoslov. strokovna zveza v Mariboru skoptično predavanje »Racionalizacija dela in delavstva« v dvorani gostilne Gačnik. Delavstvo, posebno železničarje, opozarjamo, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo.

© Nalezljive bolezni. V Mariboru se je pretehtil teden konstatiral le en slučaj nalezljivih bolezni in sicer ošpice.

© Mariborski rešilni oddelek je v sredo pripeljal v bolnico 57 let starega Matka Alojza, posestnika v Zupetincih pri sv. Antonu v Slov. goricah. Matek je bil na pustni tork zvečer v družbi več domačinov, ki so se od alkohola podžgani stekli. Matek je pri pretepu mlad fant z nožem zabodel v trebuh. Rana je smrtonosna in ni upanja, da bi mož še okrevl.

© Mariborska policija je od 15. do 22. februarja aretirala 32 oseb in sicer 2 tatova, 2 radi posilstva, radi javnega nasilstva in razgrajanja 4 radi vlačugarstva in tajne prostitucije 12, radi beračenja 9, radi težke telezne poškodbe 1, radi pijanosti 1 ter radi krošnjarenja 1.

© Tatvina v gledališču. V sredo zvečer je bila tukajšnjemu gledališkemu igralcu Antonu Harastovicu v garderobi ukradena srebrna cigaretna doza, vredna 400 Din. Doza ima monogram A. H.

Celje

© Pol milijona brezobrestnega stanovanjskega posojila. Iz ministrstva za socialno politiko je dobilo celjsko mestno županstvo obvestilo, da je minister za socialno politiko dr. Gosar dovolil na prošnjo mestne in okoliške občine iz fonda za brezposelne pol milijona dinarjev brezobrestnega posojila v svrhu gradbe cenjenih stanovanj. Posojilo lahko občini realizirata takoj, čim vpošljete tozadevne načrte in bo načrte minister odobril. Poudariti je treba, da je dala inicijativo za to posojilo Slovenska ljudska stranka, ki je tudi vse storila, da je bilo posojilo dovoljeno. Storiila je to kljub temu, da je opozicija tako v okoliškem kot mestnem občinskem svetu k tej akciji ne samo molčala, temveč jo posredno onemogočevala. SLS je s tem svojim uspehom vnovič dokazala, da poimuje socializem kot delo in ne kot frazerstvo.

© Somišljeniki iz Gaberje, Sp. Hudinje, Zavadno, Brega, Miklavževa hriba in Lisc so nujno vabljani, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora svoje krajevne organizacije SLS, ki se vrši v nedeljo, dne 26. februarja t. l. ob 8 jutraj v vrtni dvorani hotela »Beli vol« v Celju. Poleg volitev novega krajevnega odbora so na dnevnem redu tudi zanimiva poročila strankinega tajnika in strankinih zastopnikov v obč. odboru, oblastni in narodni skupščini.

© Hmeljarji, pozor! Iz raznih strani Savinjske doline nam poročajo, da so se pojavili v dolini hmeljski prekupečevalci, ki nagovarjajo hmeljarje, da se naprej prodajo pridelek za l. 1928. in ponujajo 20—30 Din za kg. Z ozirom na velike nepropane zaloge lanskega pridelka, na neizvestnost glede kupijskih pogojev in z ozirom na pravne zapletitve bi bilo hmeljarjem svetovati, da ne prodajajo v predprodaji. Ali Hmeljarsko društvo o vsem tem ne ve ničesar? Če je res tako na mestu, kakor samo rado zagotavlja, bi moralo tudi v tej stvari dati v negotovosti tavačnim hmeljarjem solidne posvete!

© Higiena dojenčaka. Pod tem naslovom je organiziral higieniški zavod v poslopu nove celjske okoliške šole poučno zdravstveno razstavo, katere obisk našim materam toplo priporočamo. Razstava je odprta vsak delavnik od 2—4 popoldne in v nedeljo od 8—12 popoldne.

Dopisi

Jesenice

Tako mirnih in dostojnih pustnih dni kot letos Jesenice menda še ne pomnijo. Nobenih obredov pustnih šem kot druga leta, nebenega poklavanja ognja, kot je bilo to sicer v navadi in so se pred dvema letoma ta dan dogajale gorstasne reči, tako da je imelo zadnje besedo celo sodišče. Videl nisi na pustni tork tako rekoč nobene maske, le zvečer se je posamezna pojavila na ulici, ko je šla na »Amerikanski večer«, katerega je priredil višje uradništvo kranjske industrijske družbe v kazini.

V katoliškem delavskem društvu se je vršil zabavni večer s primernim filmom in je večer potekel v veseli družbi. Močilo je le, ker je okoli polnočišči odpovedala elektrarna in vsled napake na daljnovodu ni bilo ta večer nobene razsvetljave več. Sveče so zopet prišle do veljave, kar pa razsvetljeni Jesenčanom ni bilo všeč in so se kmalu podili domov.

Na Javorniku se je na pustni tork priredila neugoda. Neki avto je zadel v zadnji del voza, v katerem so se vozili čemur približno svetle. Priletel je s tako silo, da je zadnji del kočije odbil, nato pa odletel. Lastnik kočije gospod P. ima precejšnjo škodo.

Litija

Kakor vsako leto so tudi letos litijski obrtniki priredili pustni obhod. Lani so vozili golikansko barko, letos so predstavljali kmečko in gosposko svetlo. Bala je bila prav skromna, ker so hudi čisti, toda svetle so se vozili preširno v imenitni kočiji. Ob odjezdu iz Grada skozi Litijo v Smartno, kjer je bil ta dan bolj slabo obiskani slemenj in nazaj. Po poroti so bili svetle jako živahni, murkanti so pa že opešali v svojih močeh. Pehvalno moramo omeniti, da se letos šolska mladina ni kazala kot meškarje nasmejena na cestah, kar se je žal prejšnje leto godilo. Na šoli je nač zavel drugi veler. Čisti dobček pustne prireditve je namenjen za predstavitev spomenika padlim vojakom iz litijske občine. Zdi se pa nam, da se ta zadeva prepošasti izvršuje. Za več let se pobirajo prispevki, prostor je določen, na se stvar kar ne more ganiti z mesta. Vsi večji kraji po Sloveniji imajo že spomenike, celo v mali soteski Liberge se bo o sv. Jožetu odprli na tiberki cerkvi spomenik. Kresnice ga imajo že dolgo, v Litiji se pa odlašajo. Gotovo bo pa tem bližje.

Trbovlje

© Ukinitve diških in drugih avtovoženj po znižanih cenah. S 1. marcem namreka, kakor javljeno, avtopodjetje Arzenšek ukinitve znižane cene avtovoženj za dijake, ki se vozijo v mesta v šole, kakor tudi za druge z sebnike. Ta korak se opravičuje od avtopodjetja s tem, da ima preveč drugih pasazirjev. Za dijake, ki se rekrutirajo večjele iz delavskih slojev, bo to hud udar, in s tem korakom spodbija podjetje svoje prošnje, ko je prosilo za avtokoncesijo, da boče dišiško vozijo po znižanih cenah itd., ter se sedaj naprej ne bo moglo na višjih obsevih več ozirati na avtopodjetja pri predpisu davkov. Redi znižanih voženj je n. pr. okrajni zastop opustil obdobje g. Arzenšek za 15.000 Din, g. Kečnik za 7000 Din in g. Zemljana za 5000 Din, iz vsega tega sledi, da je konkurenca avto-taksos v Trbovljah nujno potrebna, ker vsa osebnega prometa v rezultati ne bo mogel en sam obvladati.

© Adaptacija hiše na Podmeji. Ta hiša, kjer se nahaja gostilna in katero posebno izletniki radi obiskujejo, se je pričela popravljati in bo popolnoma na novo obnovljena.

Glasba

Jadvica Paženclava, brez dvoma ena naših najzadanejših koncertnih pianistk in ljubljanski koncertni publiki dobra in luča znanca z njenih prejšnjih samostojnih pianističnih koncertov priredi klavirski koncert v četrtlet, dne 1. marca ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Pianistka Paženclava je izšla iz Matičnega konservatorija ter je potem dve leti študirala v Franciji in Spaniji. Bila je odlična učenka znamenite Blanche Selva v Parizu, zato je skoro popolnoma naravnost, da si je izbrala za svoj letošnji koncert v prvi vrsti franciski repertoar. Igra pa tudi dva Slovana Sergija Prokofjeva in pa slovenskega komponista Marija Kogojca. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Sport

POKALNE TEKME LNP V LJUBLJANI.

II kolo v nedeljo, dne 26. t. m. V II kolu ljubljanskih tekem za pokal LNP so sodelovali Ilirija, Jadran, Primorje, Slovan, Hermes, Reka.

Izrečeni redesled za drugo kolo je sledeči: na igrišču Ilirije ob 14. uri Hermes; Reka, ob 15. uri 30 minut Ilirija; Jadran, na igrišču Primorja ob 15. uri 20 minut Primorje; Slovan.

Kot predletoma se vrši na igrišču Primorja ob 14. uri iz jesenske sezone preostala rezervna prvenstvena tekma Primorje rez.; Hermes rez.

Nedeljske pokalne tekme prineslo dalek bošči sport in zanimivo igro kot jih je dalo I kolo, ter bodo tudi za publiko mnogo bolj privlačne. Srečajo se precej enaka moštva. V ospredju zanimanja bo prvi nastop Ilirije in nič manj seveda tudi start Primorja.

KOLESARSKIM KLUBOM SLOVENIJE!

Letos se vrši IX. svetovna olimpijada v Amsterdamu. Vse sportne panoge širom naše države se mrzlično pripravljajo, da dosežejo v svetovni konkurenci čim častnejša mesta za jugoslovanske barve.

Jugoslovansko kolesarstvo je na VIII. olimpijadi v Parizu doseglo izredno lep uspeh ter se hoče tudi letos temeljito pripraviti na borbo pred

Mladostna sveža noht.

Vporablja se za negovanje polti le Nivea-creme. Ta krema vsebuje Enceril, ki vpliva na razpokano in luskasto polt neprimerljivo ublažujoče in lečeno. Kdor si hoče ohraniti mladoostno svežo polt in nežno kožo, naj se redno poslužuje

Nivea-creme

vsem svetom. Da to omogočimo in častno izvedemo, treba v krogih slovenskega kolesarstva resnih in temeljitih priprav.

Nikakor se ne bo zahtevalo od posameznih klubov finančnih žreč, pač pa moralne podpore, vsled česar je častna sportna dolžnost vsakega posameznega kolesarja, kakor tudi klubov, da se z vso vmeno zainteresirajo za svetovno olimpijado. V dosegu tega naj se sestavi »Medklubski kolesarski odbor za IX. olimpijado v Sloveniji«, kateri se bo naskočil na že delujoči »Ljubljanski propagandni odbor za IX. olimpijado« ter bo s skupnim delom skušal doseči v Sloveniji kar najpovoljnejše uspehe.

Sklicuje se torej »Medklubski kolesarski sestanek« na četrtek, dne 1. marca t. l. ob pol 8 zvečer v kavarni Prešern na Marijinem trgu. Na tem sestanku vam bo razdal o dosežanem delovanju in o predpripravi član Ljubljanskega odbora za IX. olimpijado ter bo zamen to svojo dosežano funkcijo izročil širšemu kolesarskemu odboru.

Kolesarski klubi Slovenije! Vaša častna in moralna dolžnost je, da se udeležite tega sestanka po svojem delegatu ter s tem pospešite važno in resno delo na kolesarsko-sportnem polju. Klubi, kateri se tega sestanka ne morejo udeležiti, naj pravočasno delegirajo ta ali oni ljubljanski klub, da jih zastopa na tem sestanku — za kar bi bili odgovorni klubi predsedniki.

Klubi se opozarjajo, da je usanovitev Medklubskega kolesarskega olimpijskega odbora do skrajnosti nujna ter se bodo uspehi in sklepi tega sestanka javili v sportnih rubrikah naših dnevnikov. Pripravljalni odbor za »Medklubski odbor kolesarstva za IX. olimpijado v Amsterdamu«.

ZADNJI USPEH AMERIKANSKE AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE.

Ze lansko leto so ameriški strokovni časopisi objavili vest, da je General Motors Corporation ustvarila novi, popolnejši in še lepši model Chevroleta za leto 1928.

Ta model je bil že razstavljen meseca januarja tega leta na avtomobilski razstavi v New Yorku, kjer je vzbujal vsestransko občudovanje. Publiko in politični strkovnjaki so priznali voze izredno popolnost in dovršenost glede motorja in opreme, kakor tudi okusno in lepo linijo karoserije. Tehnična jury je ugotovila, da je Chevrolt izmed vseh ameriških vozov vrhunskega tudi še z ozirom na ceno najpopolnejši in najdostopnejši voz v izdelavi, učinkovitosti in obliki. O tej sdbi je bil izdan tudi službeni komunikat.

Ta veličinski uspeh je v ozkih stikih z izrednim razmahom, ki ga beleži celotna organizacija General Motors Corporation, močnega, za evropske pojme naravnost nepomislivega koncerna velikih tovarn. Le taemu podjetju je bilo in bo mogoče dosledno realizirati geslo, katero si je ta korporacija zahtevala od vsega začetka dalje:

Izdelovati proizvode, ki morajo doseči vselej najvišjo stopnjo moderne tehnike in najnovejšega okusa in držati cene na najnižjem nivoju, pri katerem je še mogoče nuditi popolno dovršenost voza, ki odgovarja vsestransko najzadnjim zahtevam.

Na tej poti principielne doslednosti so nastali stopnoma izpopolnjeni Chevroletovi modeli, ki so imeli hkrati vidne in znanke konstruktivne, opreme in linije velikih, luksuznih vozov, ki pa so glede ekonomije in cene ostali stalno v okviru srednjih kategorij. Zgodaj člen tega razvoja je letanji model 1928, katerega je General Motors Corporation s p. n. m. postavila na svetovni trg, ker je kljub vsem splošnim dosegljivim izpopolnitvam in vsaj luksuznoizvoznosti še znižala ceno do najskrajnejše meje.

Chevrolet izdeluje sedaj dvosedelne in petosedelne odprte in zaprte osobne avtomobile, poleg osebnih na tudi polonske lahke tovorne in 1 in pol do 2 tonske tovorne voze, katere se uporabljajo predvsem za hitre tovorne vozeve kakor tudi v velikem številu za omnibuse.

Novi Chevroletovi modeli so tudi že prispeli v Evro po ter jih bomo gotovo videli v najkrajšem času tudi že na naših cestah.

Radio

PROGRAMI:

Petek, 24. februarja:

Zagreb: 20.30 prenos koncerta iz Dunaja. — Milan: 20.50 orkestralni koncert. — Breslau: 21.10 »Florian Geyser, tragedija kmečke vojne. (Gerhart Hauptmann). — Barcelona: 19.30, 22.10 in 22.45 koncert kvinteta. — Praga: 19 staropražska pusina glasba; 21.45 koncert solistke P. Ravenne. — Leipzig: 20.15 »Janez iz Pariza«, komična opera v 2 dej. (Boieldieu). — Schenectady: 20.30 »Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20 iz cikla »Potpis, 5. večer: Colombo, proza in glasba. — Hamburg: 21 koncert pesmi in arij. — Katowice: 20.15 simfonični koncert. — Frankfurt: 20 orkestralni koncert. — Rim: 20.45 instrumentalni in vokalni koncert. — Oslo: 20.30 simfonični koncert. — Leningrad: 20.20 »Tri sestre, drama v 4 dej. (A. Čechov). — Darenty: 19.45 lahka glasba. — Dunaj: 20.30 koncert bisve dvorne kapele: Maša v C-duru, op. 86 (Beethoven) za soli, zbor, orkester in orgle. Vmes Herbeck: Pueri concinniti, za meš. zbor, orkester in tenor — Mozart: Ave verum, za meš. zbor. — München: 20.30 orkestralni koncert. — Varšava: 20.15 simfonični koncert varšavske filharmonije.

V Belgradu je pred kratkim začela oddajati mala poslušala poslaja poštne ministarstva. Postajica je delo prof. ing. M. Osane z energijo 25 W na valovni dolžini 400 m. Oddaja vsako nedeljo ob 1 pop.

Redna radiotelevizijska zveza je vpeljana med Berlinom in New Yorkom. Od Berlina do Londona vodi štirilinični kabel, odtod pa brezžično v New York. 10. febr. je bil prvi, olivritveni pogovor. Pozneje dobe še druga nemška mesta zvezo z Ameriko.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 24. februarja: DANES BOMO TIČI. Red C. Sobota, 25. februarja: SESTRICA IZ VARŠAVE. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 26. februarja, ob 20. uri zvečer: SESTRICA IZ VARŠAVE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27. februarja: IDEALNI SOPROG. Red B.

Torek, 28. februarja: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, 24. februarja: Zaprto.

Sobota, 25. februarja: MARTA. Red B.

Nedelja, 26. februarja, ob 15. uri pop.: PRODANA NEVESTA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27. februarja: Zaprto.

Torek, 28. februarja: ZMAGOVALKA OCEANA. Opereta. Red D.

Mariborsko gledališče

Petek, 24. februarja: Zaprto.

Sobota, 25. februarja ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Ab. A. Kuponi.

Nedelja, 26. februarja ob 15. uri: GROFICA MARICA. Znižane cene. Kuponi. Ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Kuponi.

Ljubljana.

Krekova prosveta — zveza uradnic in trgovskih nastavljenk — ima v ponedeljek ob pol 8 občni zbor in sklopično predavanje o potovanju na Velehrad. Predava g. prof. dr. Snoj.

Kupujte stadionske srečke!

Zrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

Kaj je novega

KOLENDAR.

Peter 24. februarja. Prestopni dan. Modest. — Jutri: Matija.

Dunajska vremenska napoved za 24. februar: Jasno, ponekod jutranja megla, ponoči zmriženo.

ZGODOVINSKI DNEVI.

24. februarja: 1774 se je rodil slovenski pisatelj Matija Ahacelj. — 1760 je umrl poljski zgodovinar Matija Dogiel. — 1915 je umrl ustanovitelj prve parobrodne proge na Hudsonu Robert Fulton. — 1843 se je rodil portugalski pisatelj Theophilo Braga. — 1848 je postala Francija drugič republika.

★ **Napredovanje v finančni konceptni službi.** V višjo položajno skupino so napredovali: Dr. Karel Novolny, dr. Bogumil Pavlič, Ivan Volčič, Ignacij Širca, dr. Anton Matelič, Konrad Škoflek, Luka Potočnik in Jernej Božič.

★ **V višjo skupino so napredovali arhivski uradniki** Alojz Podgubovšek, Ivan Gombač in Franc Jaki v Mariboru in Rudolf Mislaj v Ljubljani.

★ **Umrli** je včeraj na Koroški Beli gospa Frančiška Rozman roj. Čop, mati č. s. Vasilije, mešč. učiteljice v Lichtenurnovem zavodu. Pogreb se vrši jutri popoldne na ondotnem pokopališču.

★ **Radiopostaja v Domžalah** se polagoma približuje svojemu zaključku. Oba antenska stolpa sta že gotova in sta vsled svoje višine 120 m vidna že raz ljubljanski grad. Notranje montaže gredo tudi hitro izpod rok. Dieselski motor še stoji, aparature zavzemajo že svoja mesta. Zunanje stavbe je izkopanih polno tarkov, v katere pridejo bakrene žice, ki bodo tvorile vrve antene z zemljo. V Ljubljani se vrše priprave za adaptacijo studija, v katerega bo Prosvetna zveza prezidala skladišče Gospodarske zveze ob Bleiweisovi cesti. Glavna ovira za hitro otvoritev postaje je le še v modulacijskem vođu, ki bo vezal studio v Ljubljani s postajo v Domžalah. Kablov, ki so zato naročeni, ne bo mogoče dobiti pred koncem drugega meseca. Vsled tega so časopisne vesti, ki govorijo o otvoritvi postaje v marcu, zaenkrat še nekoliko preuranjene. — Mi bomo od časa do časa prinašali avtentične informacije o postaji, kakor smo jih že dosedaj. Valovna dolžina je že določena, in sicer bo znašala 566 m. Torej se bo slišala domžalska postaja med Budimpešto in Freiburgom.

★ **»Strokovno« organiziranje privatnih nameščenecv** potom demokratskega tajništva. Z datumom od 1. februarja je tajnik SDS v Ljubljani dr. Rape poslal raznim »spoštovanim gospodom« okrožnico, s katero išče privatne nameščenice, ki bi bili voljni »organizirati skupen nastop privatnih nameščenecv, da na ta način preprečimo event. zlorabljanje strokovnega zavoda (namreč Pokojniškega zavoda) v politične svrhe s strani SLS«. »Spoštovani gospod« naj javi demokratskemu taj-

ništvu »ime, priimek, poklic in točen naslov onega privlačnega nameščenca, katerega poznate (ki ga namreč »spoštovani gospod« poznate) kot absolutno zanesljivega (seveda zanesljivega demokrata)«. »Spoštovani gospod« naj se ne muči z razgovorjanjem s tistim privatnim nameščencem in tudi o volitvah v Pokojniški zavod naj mu nič ne govori. To bo demokratsko tajništvo že samo bolje opravilo, se razume. Končno je »spoštovani gospod« deležen zahvale za ljubeznivost in pričakovanja zaupnega odgovora s prošnjo, da skrbi, da pismo demokratskega tajništva nikomur ne pride v roke. »Spoštovani gospod« bodo seveda javili demokratskemu tajništvu imena privatnih nameščenecv, ki jih bo nato to tajništvo sekiralo z vpitjem o potrebi demokratske strokovne organizacije in o nevarnosti pred SLS. Gospodu Rapetu smo hvaležni, da je tako zgodaj pokazal karte. Naj ve, da niti eden stanovsko zaveden »privatni« nameščenec ne bo šel na njegov lim in da bomo v Pokojniški zavod volili tudi brez tiste njegove Zveze, o kateri ne vemo ničesar drugega, kot da je Zveza, ki jo moramo pisati z veliko začetnico. Če je pod to Zvezo razumeti Zvezo privatnih nameščenecv, potem naj se Zveza ne čudi, če jo bomo privatni nameščenci energično popraševali, kako pride v tako intimne stike z demokratskim tajništvom. — Privatni nameščenec.

★ **Stoletna žena.** Iz Slovenske Bistrice poročajo: V torek, dne 14. februarja t. l. je doživelo naše mesto redko slavlje. Jera Jalen, svojčas viničarka, rojena v Laporju pri Slovenski Bistrici, je obhajala na zelo prisrčen način svoj stoletni rojstni dan. Vsled svoje izredne pridnosti in delavnosti si je pridobila spoštovanje in naklonjenost tujakinega prebivalstva. Prav posebno jo je odlikovala velikodušnost in dobrotljivost tujakine občasno postavane rodbine Albert Stiger. Na predvečer se ji je priredila podoknica. Naslednji dan se je odpeljala slavljenska v okusno okrašenem vozu v tujakino župno cerkev, kjer se je opravila za njo sv. maša. Po službi jo je sprejela gostoljubna Stigerjeva hiša v navzočnosti vsega osebja k slovesnemu obedu. Bogato obdarovana od svojih dobrotnikov je odšla častljiva starka v mestno ubožno hišo, kjer je njeno pravo bivališče. Jera Jalen je še trdnega zdravja in še opravlja lahka dela brez oči.

★ **Uradni dan »okrajnega gremija trgovcev«** v Celju za člane trgovce v gornjegrajskem okraju se vrši dne 25. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne v občinski posvetovalnici v Gornjem gradu in od 2. do 5. ure popoldne v občinski posvetovalnici v Mozirju. V službu slabega vremena se vrši uradovanje od 11. ure dalje. Načelnstvo.

★ **Razpis službe.** Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se odda mesto pisarniškega pripravnika v 5. skupini II. kategorije. Pravilno kolkovane in svojeručno spisane prošnje naj se vložijo do dne 20. marca 1928 pri predsedništvu okrožnega sodišča v Novem mestu. Izrečno se pripominja, da se jemljejo v poštev le moški prosilci, ki se opozarjajo na čl. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dostavkom, da morajo brez izjeme izkazati popolno srednješolsko izobrazbo z zrelostnim izpitom ali dovršitev srednje strokovne šole s predpisanim končnim izpitom.

Ko je pogledal kvišku, je videl, da se nahaja na sosedni njivi poleg lastnice tudi še njen mož. Sedla je bila na kup kamenja, on je godrnjal in vpil, mahal z rokami in cepal z nogami. Ded Peró se je naslanjal na roč motike. »Kaj staviš, da ji govoriš o dediščini?« je dejal sam sebi. »Judež! Ko vidi, da nesrečnica že bolj spada na drugi kot na ta svet!«

In obšlo ga je globoko sočutje in ni mogel več odvrtni pogleda od njive onstran poto. Mož Gurigerke je silil čimdalje bolj vanjo; glavo je imela uklonjeno nad prsi, obraz je bil upadel in bled. Ni se ganila in ni mu dala besede, kot da bi bila gluha. Nenadoma prešine prsi deda Peróna sunek, rdeč pajčolan pade preko njegovih oči, motika mu omahne iz rok, nato... Sam bi ne bil mogel povedati, kako se je dogodilo, kakera skrivnostna sila ga je nesla preko poti do drugega polja. Vedel je le, da je nenadoma zgrabil moža in mu kipeč pljunil svojo besnost v obraz. »Žival! Slabši kot žival! Zeno tolčeš!« Oba starca sta bila bleda od jeze, od glave do nog sta trepetala; pogledala sta si komaj minuto v oči; prvi je odvrtenel od presenečenja in buljil z boječimi očmi v nasprotnika; drugi pa se je zaplčil s svojimi očmi vanj kot z žarečimi sulicami. Ko se je ded zopet zavedel, je poveznil glavo kot bik pred napadom in sopeč spravil iz sebe besede: »Če se je še kdaj dotakneš z nohtom, ti kot psu potegnem kožo s telesa! Tako gotovo, kot je Bog v nebesih!«

Obrnil se je napol in ga izpustil. Tedaj je videl, kako ga je starca prestrašeno pogledala. Starca je osupnil, za hip je omahnil, nato se je zakrenil in šel z dolgimi koraki, kot da bi ga nekdo pedil z bičem, preko njive. Starca je pokrila obraz z rokami in začela jokati. In ded Peró in starca Gurigerka sta šla na drugi svet, ne da bi si bila rekla besedo.

Iz španščine O. R.

★ **Skupina graških akademikov-tehnikov** je priredila dne 19. in 20. t. m. poučno ekskurzijo v Slatine Radence. Ogledali so si lepe zdraviliščne domove, vrele mineralne vode, v gradnji se nahajajoče nove zgradbe. Akademiki, med njimi so bili Romuni, Avstrijci, Slovenci, so bili prijetno presenečeni nad temi krasotami naše zemlje in gostoljubnosti gospe direktorja dr. Höhna, g. Voglarja, g. Krefta in drugih, ki so jim šli na izletu tako ljubeznivo na roko ter jih tako prijazno sprejeli. Z ogledom moderno urejenih tehničnih naprav za črpanje, polnjenje in razpošiljatev miralnih vod so si akademiki razširili svoje znanje tudi v tem pogledu.

★ **Iz rakovške občine.** Z Rakoka nam poroča popotnik, da se mu je v minulih predpustnih dneh ondi nudilo prav obilo zabave. Plezalo se je vseprek in neredko si videl mladino med 5. in 6. uro jutraj še pohajati okoli zabavišč. Našega potnika je seveda zanimalo, kake koristi (na licencah in dr.) ima od tega šuma in direndaja občinska blagajna. Na to vprašanje pa mož ni dobil pozitivnega odgovora! Pač pa je zvedel, da so lani na Rakoku popili nad 90 hl žganja, 260 hl piva in skoro 1400 hl vina, pojedli pa 236 tetel, 190 govedi in blizu 160 prašičev.

★ **Dobavitelji obvezilnega materiala** se opozarjajo na razglas o licitaciji za dobavo 600 kartonov obvez za porode, ki ga je objavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v št. 15 »Uradnega lista« z dne 17. februarja 1928.

★ **Požar v Ribnici.** Na pustni torek, dne 21. t. m. ob tridelet na 9. uro zvečer je začel pozivati farni zvon Ribničane iz veseljačenja po raznih gostilnah k resnemu delu — gašenju požara, ki ga je zanetila zlobna roka na dveh krajih skoro v istem času. Goreti je začel najprej kozolec bivšega ribniškega župana Češarka (vulgo Lukeža) in pet minut pozneje skedenj Bernarda Pucija v Gorenji vasi. Pustne šeme so se naenkrat pretvorile v gasilce in hitele na kraj nesreče. Ker je bil Češarkov kozolec takoj ves v plamenih in se je kmalu sesul na kup, je ribniško gasilno društvo odšlo z motorno brizgalno na pomoč v Gorenjo vas. Tu je bila nevarnost veliko večja, ker je stal goreči skedenj v tesnobi med lesenimi gospodarskimi poslopji sosedov. Le mirnemu ozračju in požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da ni danes vsa Gorenja vas kakor tudi Ribnica kup pepela. Kmalu po izbruhu požara se je orožnikom posrečilo izslediti požigalca, ki je seveda pridno pomagal gledati posledice svojega dejanja. Je to mlad po »šundromanih« skvarjen fant, ki nima v sebi nikakega moralnega čuta. On je po dogovoru ki ga je sklenil ob 8 uri zvečer z nekim podobnim nepridipravom v gostilni, zažgal v Ribnici, drugi pa v Gorenji vasi. Oba seveda že čakata v zaporu plačilo za svoje delo.

★ **Gordni požar v Svibnem.** Iz Litije poročajo: Na pepelnico popoldne o polveh je nenadoma izbruhnil požar v hosti nad železnico pri Kosovi čuvajnici. Na tem kraju je že večkrat gorelo, navadno je zažgala iskra iz lokomotive. To pot pa so zažgali neprevidni železniški delavci, ki namenoma zažigajo hosto ob progi, da je lokomotiva ne bi zažgala. Ta dan pa je vlekel veter in hosta je bila v trenutku v ognju. Objel je ogenj hosto v širini nad 50 metrov in dosegel vrh hriba Svibno. Kmalu bi bil žrtev neki deček, katerega je plamen sredi hoste objel. Vrli gasilci iz Litije in Grada so bili kmalu na mestu, pa so se le s težavo omejili naglo širile se ogenj. Oškodovana sta posestnik Pregelj in Ponovišča erščina.

★ **Izredni občni zbor Jugoslovanskega šumarskega združenja**, ki je imel biti 22. in 23. januarja t. l. pa je bil radi tehničnih zaprek prestavljen, bo 4. in 5. marca 1928 v Belgradu s sledečim dnevnim redom: 1. Razprava o členu 133. zakona o šumah predvojne kraljevine Srbije, ki je razširjen na celo državo in o pogubonosnih posledicah ob priliki njegove uporabe v praksi. 2. Razprava o zakonu o šumah po predlogu ministrstva za šume in rude z obzirom na projekt zakona, ki ga je izdelalo J. S. U. 3. Razprava o ukinitvi gospodarsko-šumarske fakultete. 4. Usodne posledice dosedanjega gospodarjenja z gozdovi. 5. Razprava o zakonu za posest in nošenje orožja. 6. Razprava o novem načrtu zakona o lovu. 7. Razprava o predlogu zakona o neposrednih davkih po izoremembah, izvršenih v davčnem odboru narodne skupščine. 8. Razprava o nestalnosti šumarskega osebja. 9. Razprava o proračunu ministrstva za šume in rude za leto 1928-29. Pozivajo se vsi člani J. S. U., da radi važnosti dnevnega reda pridejo na ta občni zbor v čim večjem številu. — Predsedništvo J. S. U.

★ **Karin Michaelis za osifeškega gimnazijca.** Znana danska pisateljica Karin Michaelis se je mudila zadnje dni v Osijeku in je ob tej priliki stonila v osrednje v zelo zanimivi aferi. Neki gimnazijec je v svoji šolski nalogi hudo raztrgal dva znana pisatelja in je bil radi tega poklican od profesorja in gimnazijskega ravnatelja na odovor, pod grožnjo, da bo izključen iz gimnazije. Diak je nato obiskal pisateljico Karin Michaelis in jo prosil, naj intervenira zanj pri šolski upravi, kar je pisateljica tudi obljubila. Karin Michaelis je v resnici naprosila šolsko ravnateljstvo, naj diaka ne kaznuje, sicer bi v nasprotnem slučaju v tej stvari intervenirala tudi pri pro-

Vlazio vreme

pravo vreme za revmatizem, nevralgije, podagro in bolečine v krizu. Ne pozabite, da so pri teh napadih najboljšje

Aspirin tablete

Olajšajo bolečine in izločujejo škodljive snovi iz telesa.

Zahtevajte pa vedno originalni zamoč »Aspirin«, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

svetnem ministrstvu. Če pa tudi tu ne bo imela uspeha, namerava v inozemskem časopisju uvesti strogo kampanjo proti osiješki šolski upravi.

★ **Malverzacije v kopališču Ilidže.** Sarajevski oblastni odbor je prišel na sled velikim malverzacijam, ki so bile izvršene v kopališču Ilidže pri Sarajevu. Oblastni odbor je poklical telegrafično na odgovor ravnatelja kopališča Pero Despiča, ki se nahaja sedaj na Dunaju. Toda ravnateljev namestnik Kakaš je medtem že podal izjavo o velikih malverzacijah, ki so se v kopališču vršile. Finančna uprava kopališča je bila zadnja tri leta, ko je bil Despeč ravnatelj, naravnost strašna. V tem času je propadlo državnega premoženja za šest milijonov dinarjev. Poprej je bilo v kopališču 12 vzecev, radi malomarnosti uprave pa se ostali le trije, dočim je ostalih devet zasutih. Denar, ki ga je ravnatelj dobil od državne hipotekarne banke za investicije, je uporabil zato, da si je kupil tri avtomobile, s katerimi se je vozil na državne stroške na Dunaj. Ravnateljev namestnik obtožuje ravnatelja, da ni zgradil nikakih investicij in sploh ni vodil nobenih knjig. V Ilidže prihajajo pogosto kake pošiljave, toda kopališčna uprava nima denarja, da bi blago dvignila na železnici, ki je prisiljena, da ga proda na javnih dražbah, da krije vozne stroške. Izgleda, da bo iz te malverzacije nastala velika afera.

★ **Dva uboja radi revolverja.** V Privlaku pri Vinkovcih sta se sprla Stevo in Gjuro Filič, dva kmetska fanta. Stevo je naznanil Gjuro orožnikom, da ima revolver. Radi tega sta se spopadla in je Gjuro sunil Steva z nožem v srce, Stevo pa je Gjuro hkrati zabodel v trebuh. Stevo je v težkih mukah umrl. Gjuro pa umira sedaj v bolnici v Vinkovcih.

★ **Trikrat je poskušal umoriti očeta.** Puja Stanojevič iz vasi Liljkovič na Hrvatskem, je že oženjen in ima dva otroka, vendar pa noče delati. Do zadnjega ga je vzdrževal oče, ki pa je hotel sina vedno dovesti do poštenega dela. Sin je radi tega sovražil očeta ter je nekoč streljal nanj. Pred dnevi je vrget v sobo, kjer je oče sedel, velik kamen in razbil šipo. Ko je oče pogledal skozi okno, je naperil sin nanj puško in dvakrat ustrelil, vendar ga pa k sreči ni zadel. Nekaj dni pozneje je oče kubil v kuhinji. Sin je vstopil v kuhinjo in ustrelil nanj s puško ter ga težko ranil na glavi in ramenih. Ko je videl, da je oče še živ, je stopil k sosedu in ga prosil, naj mu da patron, ki jih k sreči ni dobil. Nečloveški sin je bil aretiran.

★ **Zadnji tečaj prikrojevanja za krojače šivilje**, pletilce za domače delo z znižanim honorarjem, začetkom marca. Uspeh garantiran. Izdelava krovjev. Šivilje in krojači tega tečaja že lahko za spomlad dobijo mesta, a se morajo radi sigurnosti čimprej prijaviti. Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Nocoj imata službo Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

© **Vstopnice za VI. reprezentančno akademijo Jugosl. orlovske zveze** dne 4. marca se dobe v Ljudskem domu in unionski trafikli.

© **Opozorjamo** še enkrat na nocojšnje predavanje v Unionu. Prof. Janko Mlakar nas bo peljal s pomočjo skioptičnih slik na Vezuv in Etno; ogledali si bomo tudi Neapel, Višnjevo jamo na Capri, mrtvo mesto Pompeji in razvaline v od potresa razdejani Messini. Začetek predavanja ob 8 zvečer. Vstopnice po 5, 3 in 2 Din se dobe v predprodaji v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5 in zvečer pri blagajni.

© **Krščanska šola za stolno župnijo** ima letošnji redni občni zbor v nedeljo dne 26. t. m. ob 6. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni z običajnim dnevnim redom. Na ta občni zbor se p. n. društveniki in prijatelji Kršč. šole tem potom vnoč opozarjajo in vabijo k številni udeležbi.

Gospodarstvo

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani

Iz poslovnega poročila, podanega na obnem zboru 23. t. m., posnemamo: Kriza, ki se drži že dolgo dobo našega gospodarstva, je višek vsekakor premagala in je tekmo 1927 po splošni sodbi pustila. Letina je bila nevshečna. Inozemski kapital se začenja živahneje zanimati za našo državo. Nato prehaja poročilo na konjunkturo posameznih panog.

Poslovanje zavoda je tudi lani naraslo, promet se je povečal, ali donosnost ni šla roko v roki z naraščajočim prometom. Denarne zavode bremenijo obetnost okolnost, da je treba držati razpoložnino v dokaj večji množini kot pred vojno in tudi glede mobilnosti je treba skrbeti za jačjo kvoto.

Celokupni promet zavoda je znašal 27.9 milijard Din napram 26 milijardam v 1926. Bilančna svota je narasla od 432.9 na 461.7 milijona Din.

Bilanca izkazuje med aktivni sledeče postavke (v milijonih Din): v oklepajih 1926: blagajna 27.1 (27.1), menice 58.0 (43.0), vredn. pap. 4.2 (4.4), konz. računi 13.3 (13.3), realitete 1.2 (1.25), dolžniki 357.9 (343.9), od tega banke 220.7 (164.1); med pasivi pa: kapital 12.5 (12.5), rezerve 11.1 (9.8), vloge na knjižice 54.8 (40.8), upniki 379.3 (366.3), trate 0.3 (0.1); znatno povečanje imetja pri bankah kaže veliko likvidnost zavoda; nadalje so znatno narasle vloge na knjižice; paralelno z upniki so se zvišali tudi dolžniki.

Bruto dobiček banke se je znižal od 10.1 na 9.4 milijona Din (obresti in provizije od 8.6 na 8.1 ter dobiček iz vredn. pap. deviz in valut od 1.1 na 0.8 milijona Din); na drugi strani pa so se znižali tudi upravni stroški od 2.8 na 2.5, ter davki od 1.9 na 1.6, dočim so plače ostale neizpremenjene; 1.9 milijona Din. Radi omenjenih dejstev je čist dobiček la malo manjši kakor pa 1926 3,397.000 Din napram 3,426.000 Din.

Dividenda ostane po sklepu obnega zb. neizpremenjena: 10% kakor lani. Za votacijo rezerv se porabi 1.2 milijona. Skupni rez. fond bo znašal 1928 torej 12,502.000 Din, torej več kakor kapital, kar je znak velike solidnosti zavoda, ki je v osmih letih napravil si tako visoko rezervo.

Glede v koncernu banke se nahajajočih podjetij navaja poročilo, da je leto 1927 pri nekaterih podjetjih za nekoliko boljše od prejšnjega.

—0—

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurzi: Milutin Stefanović trg. iz Sviljanca (prijaviti do 5. marca).

Likvidacija: Zagrebška tvornica mila in kemičnih proizvodov sklicuje za 29. febr. redni občni zbor in predlaga likvidacijo. Bilanca za 1927 izkazuje izgubo v znesku 630.530 Din in kapital 750.000 Din in rezerve 4400 Din. Družba že od leta 1924 izkazuje izgubo; bila je ustanovljena 1918. Mesečno je producirala 15 vag. mila.

Likvidacija požarevske usnarne. Na javni dražbi 23. okt. je kupila Prvo požarevsko tvornico kož Požarevska kreditna banka za 670.000 Din; banka je pa tudi prvi in intabulirani upnik s 775 tisoč Din; zato za upnike in delničarje ni ostalo ničesar.

* * *

Računski zaključki v industriji. Iz poslovnega poročila Kreditnega zavoda posnemamo, da je pri Tvornici za dušik v Rušah pri Mariboru ocena zadovoljiva in da so izgledi taki, da je računati z dividendno v višini leta 1927 tudi po odobritvi lani sklenjene valorizacije (Din 17.50); Kolinska tovarna hranil v Ljubljani bo tudi za leto 1927 plačevala isto dividendno: 5% kot za 1926. Pri Arborju je upati, da se bodo z uspehom leta 1927 pokrile poslovne izgube vseh prejšnjih let. Jeklarna na Ravnah je dobro zaposlena.

Občni zbor Obrtne banke kralj. SHS se vrši v Belgradu 25. marca ob 9.

Kaj je s steklaro v Zagorju. Kakor objavlja uprava zedinjenih tvornic stekla v Zagrebu, se bo del tvorniškega obrata v Zagorju preselil v Hrastnik iz tehničnih razlogov, s čimer bi pridobila hrastniška tovarna. — Znano je namreč, da je steklarina v Zagorju last TPD, ima jo pa omenjena tvrdka v najemu že od 1. maja 1912. Steklarna ima 3 peči, ki pa niso moderne in kakor izgleda, zagrebška firma noče imeti več v zakupu nerentabilno podjetje. Vprašanje je sedaj, če namerava TPD dati tvornico zopet kakemu podjetju ali pa jo opustiti in porabiti za kaj drugega.

Ameriške emisije. V zvezi z našim novim posojilom je zanimiva statistika o emisijah v Ameriki v zadnjem četrtletju lani. Po tej statistiki so tile zavodi emitirali: National City Co ter Harris Forbes et Co nad 500 milijonov dolarjev, Lee, Higginson et Co ter Guaranty Trust Co nad 400, Rollins et Sons, Chase Securities Corp., Halsey, Stuart et Co, Dillon Read et Co, Bonbright et Co in Brown Brothers et Co od 200—250 milijonov, nadalje Blair et Co 165, Bankers Trust et Co 160, Schroeder Banking Corp. 154, Hahn, Loeb et Co 136, ostali pod 100 milijonov dolarjev. Te številke nam kažejo vlogo teh zavodov na ameriškem denarnem trgu in med njimi so tudi banke, ki so pripravljene dati naši državi posojilo, ki ga je s prelminirano pogodbo zaključil finančni minister dr. Marković.

Nakupne kondicije za jaja v Nemčiji. Pred nedavnim so se vršila v Berlinu pogajanja med nemškimi uvozniki jaje ter izvozniki Jugoslavije, Poljske, Rumunije, Bolgarije, Turčije in Rusije pogajanja za enotne nakupne pogoje za vso nemško uvozno trgovino jaje. Pogoj vsebujejo nastanena določila o kakovosti in pakovanju dobavljenih jaje, o ugotovitvi kvalitete dobavljenega blaga ter o eventualni najnižji ceni. Za slučaj spora med uvozniki in izvozniki je merodajno obligatorno razsodišče, v katerega pošljeta svojega zastopnika obe banke.

Francosko-jugoslovanska trgovina 1927. Sedaj se objavljajo detajlni podatki o francoski zunanji trgovini za 1927. Iz teh posnemamo, da je v decembru lani Francija uvozila za 5216 milijonov frankov, od tega za 13,665,000 frankov iz Jugoslavije (v decembru 1926 iz Jugoslavije za 15,362,000 frankov). Skupno je Francija lani uvozila blaga za 52,853 milijonov frankov, od tega iz Jugoslavije za 108,040,000 frankov (1926: 121,952,000 frankov). — Izvozila je Francija v decembru 1927 za 5020 milijonov frankov, od tega v Jugoslavijo za 5 milijonov 963,000 frankov (decembra 1926 2,630,000 frankov). Skupni izvoz Francije v letu 1927 je znašal 55,225 milijonov frankov (v Jugoslavijo 99 milijonov 954,000 frankov, 1926 pa za 113,672,000 frankov).

Cinkov kartel. Poročali smo že o snovanju cinkovega kartela evropske industrije, med njimi tudi naše države. Napovedana konferenca se zaradi novih težkoč ni vršila. Kakor posnemamo iz berlinskih listov, se upira karteliranju Amerika, pa tudi Anglija. Tudi Poljaki niso za belgijski

projekt. Za belgijski projekt so samo Nemci, to pa zaradi tega, ker so produkcijski stroški v Nemčiji in Belgiji visoki (cinkarne uvažajo sirovine). Poleg tega pa se vedno bolj pojavlja elektrolitični cink. Od svetovne produkcije 1.5 milijona ton odpade na ta cinek ena petina, zlasti v Ameriki, katere letna produkcija vsega cinka znaša 600.000 ton. Vse dosedanje vesti o sodelovanju Amerikancev in Nemcev so bolj problematične.

Konferenca bors v Bratislavi. Po vgladu donavškega kontrakta za pšenico nameravajo napraviti donavski kontrakt tudi za rž in ječmen. Zato je bratislavska borza sklicala tozadevno konferenco bors, ki so podpisale donavski kontrakt. Konferenca se vrši 23. marca.

Koliko dajo Avstrijci za reklamo? Na podlagi reklamnih davkov je mogoče izračunati, da dajo v Avstriji za reklamo vsako leto 58 milijonov šilingov, t. j. 364 milijonov Din. Največ je izdatkov za reklamo v dnevnikih: 22.3 milijona šilingov (178 milijonov Din), nato v strokovnih listih 12.8 milijona šilingov (102 milijona Din), ostalo se razdeli na plakate, kino, svetlobno reklamo itd.

Borza

23. februarja 1928.

DENAR.

Tudi današnji kurzi so se le malo izpremenili. Privatno blago je bilo v devizah Trst in Bruselj. Slednji je bil zaključen po 790.15 (788.65—791.65); Budimpešta blago 994.38. Promet je bil srednji.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi dne 23. febr. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 21. II.
Amsterdam	—	2290.00	—	2290.75
Berlin	1357.00—1360.00	—	1358.50	1358.75
Curih	1093.50—1096.50	—	1095.00	1095.00
Dunaj	800.18—803.18	—	801.68	801.65
London	—	277.60	—	277.60
Newyork	56.79—56.99	—	56.89	56.89
Pariz	—	223.88	—	—
Praga	168.27—169.17	—	168.67	168.73
Trst	—	301.50	—	301.40

Zagreb. Berlin 1375—1360, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 800.18—803.18, London 277.20—278, Newyork 56.79—56.99, Pariz 222.88—224.88, Praga 168.37—169.17, Trst 300.50—302.50.

Belgrad. Amsterdam 2287—2293, Berlin 1357—1360, Budimpešta 992.88—995.88, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 800.18—803.18, London 277.10—278, Newyork 56.78—56.98, Pariz 222.88—224.88, Praga 168.27—169.07, Trst 300.50—302.50.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 124.075, Budimpešta 90.80, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.20, London 25.3475, Newyork 519.90, Pariz 20.435, Praga 15.405, Trst 27.525, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 88.15.

Trst. Belgrad 33.14—33.16, Curih 362.25—364.25, Dunaj 203—209, London 92.07—92.10, Newyork 18.85—18.86, Pariz 74.15—74.25.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47375, Kodanj 190.15, London 34.6225, Milan 37.59, Newyork 709.60, Pariz 27.92, Varšava 79.575. — Valute: dolarji 708, lira 37.05, dinar 12.88, češkoslovaška krona 21.015.

Praga. Devize: Lira 178.75, Belgrad 59.30, Pariz 132.75, London 164.50, Newyork 33.75.

Dinari: Newyork 175.625, Berlin 7.36, London 277.625.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Državni papirji so danes zopet tendirali čvrsteje in vojna škoda je na kurzu pridobila. Včerajšnja živahnost na tržišču bančnih papirjev v Zagrebu je prenehala in kurzi so deloma malenkostno popustili. Med industrijskimi papirji je čvrstejša tendenca za lesno industrijo.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Prastediona 880 den., Kred. zavod 165 den., Vevče 135 den., Kranj. ind. 320 den., Ruše 280—280, Stavbna 56 den., Sešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 91, agrari 58—59, vojna odškodnina 459, marec 460—462, april 464, dec. 483—486, Hipo 65—66, Jugo 96.25—96.25, Prastediona 875—882.50, Ljublj. kreditna 135, Sečerana 540 bl., Drava 550, Slavonija 15—16, Trbovlje 530—540, Vevče 140—148.

Belgrad. Vojna odškodnina 457, 457 (6400), ult. febr. 459, 457 (1400), marec 465, 463 (3200), april 468, 463 (3500), Belgradska zadruza 5200, 7% invest. posoj. 91.50, agrari 59.50.

Trst. Adria 204, Assicurazioni Generali 6637.50, Cosulich 175, Riunione adriatica A. B 2870, Tripcevih 254, Split cement 265, Trž. Lloyd 685, Dalmatija 47, Oceanica 93.

Dunaj. Podon.-savaka-jadran 85.90, Hrv. esk. 5.70, Jugo 11.60, Hipo 7.95, Alpine 40.50, Greinitz 3.05, Leykam 10.70, Trbovlje 65.40, Kranjska industr. 41, Gutmann 29.50, Slavonija 1.85.

BLAGO.

Ljubljana. Les: morali fko vag. nakl. post. 2vag. po 450; zaklj. 2 vag. Tendence mirna.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 390—392.50, slav. 380.50—387.50, moka 0 9 vag. bl. fko Ljubljana plač. po prejemu 590—535, oves baški zdrav rešetan 300, koruza baška febr. 287.50—292.50, marec 292.50—295, april 297.50—300, maj 302.50—305, žitkvanin 297.50—305; zaključki: —. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica: bč. 342.50—347.50, gor. ban. 337.50—342.50, srem. 342.50—347.50; rž: bč. 305—315; ječmen: bč. 295—305, mac. 240—245; oves: bč. ban. slav. srem. 250—260; koruza: bč. 247.50—255, marec—apr. 257.50—265, apr.—maj 260—267.50; ban. 247.50—255, ban. par. Vršac 255—260, marec—apr. 257.50—265, srem. 247.50—255, par. Indija 250—255, marec—apr. 257.50—265; moka: 0 g in gg 475—485, št. 2 455—465, št. 5 435—445, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 225—240; otrobi: bč. in srem. 210—220, slav. 200—210; fizio bč. beli 390—395; tendence: trdna; promet: 47 vag. koruze in 1 vag moke.

Budimpešta (terminalska borza). 23. febr. Tendence čvrsta. Pšenica: marec 31.48, 31.52, zaklj. 31.50—31.52, maj 32.44, 32.52, zaklj. 32.50—32.52, okt. 30.18, 30.32, zaklj. 30.28—30.30; rž: marec 29.98, 30.06, zaklj. 30.04—30.06, maj 30.26, 30.32, zaklj. 30.32—30.34, okt. 25.28, 25.40, zaklj. 25.36—25.38; koruza: maj 26.86, 26.90, zaklj. 26.88—26.98, julij 27.30, 27.38, zaklj. 27.18—27.20.

Chicago (začetni tečaji). Pšenica: marec 134.25, maj 135.12, julij 133.25, tendence čvrsta; koruza: marec 95.75, maj 99.75, julij 100.50, tendence komaj držana; rž: marec 112, maj 112.25, tendence dobro držana.

Spomnu Leona

Ob 50 letnici intronizacije.

Tu duca, tu signore e tu maestro,
Così gli dissi; e poi che mosso fue,
Entra per lo cammino alto e silvestro.
Dante, Inferno, II, 140—142.

Dne 2. marca 1810 je bil v Carpinetu na gradu rodbine Pecci rojen grof Joahim Vincenc. Sredi kolonov svojega očeta in kmetov, ki so si v tem hribovitem kraju z največjo težavo služili boren kruh, so se mlademu Pecciju vtisnili globoko v duha oni dojmi, ki so pozneje vzkli v mogočno socialno čutenje, tembolj, ker je od staršev in njihovega zgleda podedoval izredno blagorodnost in sočutnost z bedo bližnjega. Tako je iz enega najfinjših aristokratov tedanje dobe postal največji socialni apostol katoliške Cerkve in glasnik novega časa. Po svojih nenavadnih darovih uma in srca je hitro napredoval na lestvici hierarhičnih dostojanstev in bil z nunciature v Bruslju postavljen sredi v vrvenje naglo industrializirajoče se dežele. Tu je videl in sodoživljal materializacijo in mehanizacijo moderne kulture, razkošje enih in strahotno naraščajoče osiromašenje drugih ter ločitev družbe v dva smrtno sovražna se razreda. Previdnost je hotela, da so istočasno v Cerkvi vstajali njemu sorodni velikani duha, ki so ga obogatili z globokimi vpogledi v zlo časa in smernicami za preporoditev družbe v resničnem, dejavnem krščanstvu: Ozanam, de Mun, Manning in Newmann, Vogelsang, Ketteler in drugi. Sledeče nunciature v Parizu, Oxfordu in Kölnu, samih industrijskih centrih, so njegovo obzorje še bolj razširile in dovršile v njegovem duhu podobno o družbi, kakršna bi morala biti po večnem evangeliju ljubezni in pravice. Ko je potem leta 1846. postal Joahim Pecci škof v Perugiji, je kot cerkveni in svetni suveren, kar je v takratni se obstoječi cerkveni državi bil, praktično poprijel za socialno politiko, kateri je kot papež v svoji brezsmrtni encikliki dal tako velikopotezen teoretičen fundament, kakor noben poglavar Cerkve ne pred njim ne za njim.

* * *

Pred petdesetimi leti — 20. februarja 1878 — je kardinal Pecci zapustil konklave kot papež Leon XIII. Vse se je zavedalo, da je zasedel stolico sv. Petra najprosvetlenejši mož svoje dobe, ki je bil kakor predestiniran, da reši njene najbolj pereče probleme, resnični lumen de coelo, kakor se je glasilo geslo njegovega pontifikata, mož, ki je prižgal novo svetlobo svetu, ki je umel ohraniti dobro tradicijo, pa tudi ufrtiti nova pota. Papež, ki po svojih sijajnih pesmih in himnih v najbolj klasičnem jeziku Ovida in Horaca slove za zadnjega humanista, je obenem bil najmodernejši svoje dobe v najboljšem pomenu te besede: videc, ki je svoj čas do dna umeval tako v njegovih kvišku stremečih težnjah kakor v njegovih velikih zmotah in mu znal pokazati izhod iz globoke krize, v kateri se se danes nahaja. V okrožnicah Immortale Dei, Libertas in Diuturnum illud je Leon ostro in jasno orisal krščansko državo. Zasedel jo je v božjem izvoru oblasti, jo označil kot navedstveni organizem in točno obmejil njene kompetence: napram posamezni osebi in družini, ki je samosvoj, svojepraven in neodvisen organizem, katerega prvotne pravice ima država ščititi, ter napram Cerkvi, ki je kakor država resnična, popolna in v svojem območju suverena družba, ki z državo sodeluje v obči blagor, ki je usmerjen k večnemu smotru človeka in človeštva. S tem so se zavrnile zmote državocerkvenstva, absolutne državne omnipotence, države kot organa posedujočih slojev ali kot diktature kateregakoli razreda; zabičal je tudi, da je državno oblast strogo ločiti od državne oblike, ki je vsaka dobra, da le stremi in v danih prilikah dosega obči blagor. Problem glede države je seveda še veliko, načeloma v glavnih linijah so pa po Leonu rešeni.

Višek Leonovega dela pa je okrožnica Rerum Novarum od 15. maja 1891. S to poslanico je postal ta papež vodnik Cerkvi in krščanskemu človeštvu za stoletja in stoletja. Okrožnica ne postavlja preureditvi družbe samo verskih in etičnih temeljev, ampak podaja čisto konkretne rešitve za ureditev razmerja med kapitalom in delom. Moralni temelj je spoštovanje človekove osebnosti, duše, enakopravnost pred Bogom in odgovornost vseh in vsakega za občo blaginjo, — rešitev socialnega vprašanja in konkretno pa je v tem, da delo, ki ustvarja družbi bogastva, dobi zaslužen plačilo in da se človek in njegovo delo po človeku ne izrablja. Leon pa tudi državi nalaga striktno dolžnost, da ščiti slaberega in pravično uravnava in poravnava nastajajoča socialna nasprotstva in priznava delavcu pravico do samopomoči po organizaciji. Okrožnica, ki je tako bogata po mislih, da dandanes zopet posegajo po njej, ko je materialistični socializem odpovedal, je tudi našega Kreka pobudila do velikopoteznega socialnega dela, ki se je potem razrastlo v politično in kulturno katoliško akcijo, oziroma že v povojih obstoječo razširilo in poglobilo.

* * *

Tudi moderna politična organizacija katoličanov ima v Leonu, ki je v okrožnici Graves de communi opredelil krščansko demokracijo, svojega započetnika. Znan je njegov izrek o centru: Germania docet! O njegovem ves svet objemajočem duhu pričajo njegova stremjenja po zedinjenju cerkva, kajti tudi tu je bil on vodnik in Slovani ga po pravici štejejo med svoje največje prijatelje; pomen

sv. Cirila in Metoda se je svetu razodel po Leonu. Svetovna politika pa vidi v Leonu, ki je v svoji prekrasni okrožnici na vse vladarje sveta, Praeclara od 20. junija 1894, podal smernice o svetovnem miru, društvu narodov in razsodišču, inicijatorja najbolj plodnosnih idej in pobud za umiritev sveta in zvezo vsega človeštva.

* * *

Leon, prejasen duh, šolan pri klasikih in srednjeveški filozofiji Tomaža Akvinskega, najširšega pogleda, duhovit v občevanju, eden najfinjših diplomatov, preprost in skromen v svojem domačem življenju ter globoko in nežnopolbožen, je vrnil svojo veliko dušo Bogu 20. julija 1903. Njegovi zemski ostanki počivajo v Lateranu. Naša prva katoliška organizirana generacija, ki ji je Leon bil prvi in največji učitelj, kojega ime je krepilo in nas družilo, je dolžna, da se ga hvaležno spominja, novejša, da njegove smernice začrta v novo nastala vprašanja naše dobe. F. T.

V počastitev P. Schmidta

18. t. m. so se zbrali v nadškofijski palači na Dunaju državni in cerkveni dostojanstveniki ter znanstveniki, da počaste 60-letnico P. Schmidta, največjega etnologa našega časa, o katerega pomenu in delih smo na tem mestu že poročali. Na tej proslavi je sedanjí urednik Anthroposa, P. Kappers, povedal, da se bo v počastitev P. Schmidta izdal zbornik čez 1000 strani, h kateremu so znanstveniki vsega sveta prispevali 75 razprav, od katerih znači vsaka literaren in znanstven dogodek, cela knjiga pa bo historični monument. Ivtorila bo dragocen vir jezikoslovcem, etnologom, bogoslovcem, zgodovinarjem in sociologom.

Na proslavi se je tudi izvedelo, da bo novo predelano glavno delo patra Schmidta »Idea o Bogu med vsemi narodi sveta« obsegalo 10 velikih zvezkov. Vseh dosedanjih etnoloških in jezikoslovnih del P. Schmidta je 150, 50 del pa se bavi z zgodovino in sociologijo. Na mednarodnem jezikoslovnem kongresu, ki se zbere aprila t. l. v Haagu, bo P. Schmidt predsednik.

Zborovanje je priredila Leonova družba; predsedoval je bivši minister za prosveto v avstrogrski monarhiji, Hussarek.

—0—

»Razgled« št. 8. Pravkar je izšla 8. številka te izredno priljubljene, ilustrirane revije, ki prinaša topot v ilustracijskem delu mnogo Jakčevih portretov, njegovega najboljšega Otona Župančiča, dalje krasne pokrajinske slike, portreje filmskih veličin, lepotno konkurenco naših najmlajših itd. Tekstni del prinaša poleg leposlovnega dela tudi humoristična opazovanja iz letošnje »Črno-bele«, filmske članke, zdravstvo, tehniko itd. »Razgled« se naroča v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7, II. nadst. in ga vsem najboljše priporočamo.

Rokovnjaki izpod Tatere. Zbirka znamenitih povesti »Na skalnem Podhalu« poljskega pisatelja Przerwa-Tetmarjeva v prevodu Al. Benkoviča. Nad 200 strani obsegajoča knjiga ima v II. delu še 3 bolgarske, 3 ruske in 2 češki povesti, je torej zbirka slovanskih povesti. Prevod je izšel kot 23. zvezek Cirilove knjižnice in stane broširana 16 Din, vez. 28 Din ter se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Edvard Kohout.

slovec igralec Narodnega divadla v Pragi, ki je včeraj zvečer nastopil z velikim uspehom v ljubljanski drami v vlogi »Hamleta«.

Dobri oče je pokaral sinka, ki se je hotel iti kopati:

»Dobro si zapomni, paglavec. Če se greš kopat in se utoneš, se ne smeš več prikazati domov!«